

Připravenost obyvatelstva v obci Čáslav na mimořádné události

Martin Pecha

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Martin Pecha**
Osobní číslo: **L21640**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Připravenost obyvatelstva v obci Čáslav na mimořádné události**

Zásady pro vypracování

- Vymezte právní rámec a základní terminologii v oblasti ochrany obyvatelstva.
- Analyzujte připravenost obyvatelstva na mimořádné události v obci Čáslav.
- Navrhněte opatření ke zlepšení stávající situace připravenosti obyvatelstva.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HADDOW, George D., Jane A. BULLOCK a Damon P. COPPOLA. *Introduction to emergency management*. 7. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. ISBN 978-0-12-817139-4.
2. HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar; MJSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.
3. VILÁŠEK, Josef; FIALA, Miloš a VONDRÁŠEK, David. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-802-4624-778.

Další odborná literatura na základě doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Džermanský**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3. 5. 2024

Jméno a příjmení studenta: Martin Pecha

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zaměřuje na připravenost obyvatelstva obce Čáslav na mimořádné události. První část práce se věnuje právnímu rámci této problematiky, který zahrnuje relevantní právní předpisy týkající se ochrany obyvatelstva. Následující část se zabývá definicí klíčových pojmů spojených s danou tematikou. Další část charakterizuje ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém. V následující části jsou podrobně popsány jednotlivé typy mimořádných událostí, kterými se obec může potenciálně potýkat. Poslední část práce se zabývá analýzou současného stavu v obci Čáslav, připraveností obyvatelstva na mimořádné události prostřednictvím dotazníkového šetření a SWOT analýzy, ze kterých jsou na základě získaných poznatků navržena konkrétní opatření, která mají za cíl zlepšit připravenost obyvatelstva na mimořádné události ve vybrané obci.

Klíčová slova: integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, ochrana obyvatelstva, připravenost obyvatelstva

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on the emergency preparedness of the population of the municipality of Čáslav. The first part of the thesis is devoted to the legal framework of this issue, which includes relevant legislation related to the protection of the population. The following part deals with the definition of key terms related to the topic. The next part characterises population protection and the integrated rescue system. The following section describes in detail the different types of emergencies that a municipality may potentially face. The last part of the thesis deals with the analysis of the current situation in the municipality of Čáslav, the preparedness of the population for emergencies through a questionnaire survey and SWOT analysis, from which specific measures are proposed based on the obtained knowledge, which aim to improve the preparedness of the population for emergencies in the selected municipality.

Keywords: extraordinary event, integrated rescue system, population preparedness, population protection

Zde bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Martinu Džermanskému, za skvělý přístup, spolupráci, čas a znalosti, které mi poskytl při zpracování mé práce.

Dále bych chtěl poděkovat paní Kateřině Jetlebové, za perfektní spolupráci a poskytnutí potřebných materiálů a informací při tvorbě této práce.

V neposlední řadě bych chtěl poděkovat mámě, tátovi a celé mojí rodině za veškerou podporu po dobu mého průběhu studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PRÁVNÍ RÁMEC	11
1.1 ÚSTAVNÍ ZÁKONY	11
1.2 ZÁKONY	11
1.3 VYHLÁŠKY	13
1.4 ŽENEVSKÉ ÚMLUVY A DODATKOVÉ PROTOKOLY	14
2 ZÁKLADNÍ POJMY	16
3 OCHRANA OBYVATELSTVA	18
3.1 HISTORIE VNIKU OCHRANY OBYVATELSTVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	19
3.2 ÚKOLY OCHRANY OBYVATELSTVA	20
4 INTERGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	22
4.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	23
4.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY ZAŘAZENÉ DO PLOŠNÉHO POKRYTÍ KRAJE JEDNOTKAMI POŽÁRNÍ OCHRANY	24
4.3 POSKYTOVATELÉ ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY	25
4.4 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	25
5 VYBRANÉ TYPY MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	27
5.1 POVODNĚ	28
5.2 POŽÁRY.....	28
5.3 SESUV PŮDY	30
5.4 DOPRAVNÍ NEHODY	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
6 ČÁSLAV	34
7 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	37
7.1 POVODŇOVÝ PLÁN OBCE ČÁSLAV	37
7.1.1 Organizace protipovodňové ochrany	37
7.1.2 Povodňová komise	38
7.1.3 Hlavní činnosti povodňové komise po povodni.....	39
7.2 POŽÁRNÍ ŘÁD OBCE ČÁSLAV	39
7.2.1 Organizace požární ochrany.....	40
7.2.2 Podmínky požární bezpečnosti při činnostech, v objektech nebo v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru se zřetelem na místní podmínky.....	41
7.2.3 Zdroje požární vody	41
7.2.4 Ohlašovny požáru.....	41

7.3	VYBRANÉ VZNIKLÉ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ÚZEMÍ VYBRANÉ OBCE.....	42
7.3.1	Nátok neznámé látky ropného původu na ČOV Čáslav.....	43
7.3.2	Požár skládky	43
7.3.3	Havárie osobního automobilu	44
7.4	VYBRANÁ CVIČENÍ JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	45
7.4.1	Taktické cvičení z roku 2019	45
7.4.2	Taktické cvičení z roku 2023	45
7.5	VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA V OBCI ČÁSLAV	47
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	49
8.1	PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNOU UDÁLOST VE VYBRANÉ OBCI	49
8.2	ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	62
9	SWOT ANALÝZA	63
10	NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	66
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	75
	SEZNAM OBRÁZKŮ	76
	SEZNAM TABULEK.....	77
	SEZNAM GRAFŮ	78

ÚVOD

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události je téma, které v současnosti nabývá na stále větší důležitosti. Narůstajícím výskytem přírodních katastrof, globálních pandemií a technologických hrozeb se stává klíčové, aby společnost i jednotlivci byli schopni a rychle a efektivně reagovat na rizika a mimořádné události.

Pro zajištění připravenosti obce na mimořádné události je nezbytné nejen mít k dispozici plány a zdroje na úrovni samosprávy, ale rovněž aktivně zapojit jednotlivé občany. Každý jednatel by měl zhodnotit svou vlastní připravenost a schopnost reagovat v případě krize, a to nejen jako součást struktur krizového řízení, ale především jako součást komunity, která má svůj podíl na celkové bezpečnosti a stabilitě.

I přes pravidelné prověřování a cvičení orgánů krizového řízení a záchranných složek je důležité si uvědomit, že tyto aktivity často probíhají za předpokládaných podmínek. Skutečné události však mohou být nepředvídatelné a nepředvídané faktory, jako jsou změny počasí, rozsah škod nebo chování obyvatelstva, mohou zásadně ovlivnit průběh a efektivitu záchranných operací.

Tato práce má za cíl identifikovat a navrhnout konkrétní opatření ke zlepšení připravenosti obce Čáslav na mimořádné události. Hlavním cílem je představit opatření, která by mohla vést k efektivnější reakci obce na krizové situace, a to prostřednictvím stanovení a splnění dílčích cílů.

Jedním z těchto dílčích cílů je zpracování teoretické části, která poskytne pevný teoretický základ pro pochopení problematiky připravenosti na mimořádné události. Dalším dílčím cílem je analýza aktuální úrovně připravenosti obce Čáslav. Tato analýza umožní identifikovat silné a slabé stránky současného stavu a potřeby obce v oblasti krizové připravenosti.

Celkovým záměrem práce je pak na základě zjištěných poznatků navrhnout konkrétní opatření a strategie, které by mohly posílit připravenost obyvatelstva obce Čáslav na mimořádné události.

Za pomoci postupného stanovení dílčích cílů lze dosáhnout klíčového výsledku. To zahrnuje zpracování právního rámce a základní terminologie týkající se dané problematiky, analýzu současné připravenosti obyvatelstva v určené lokalitě (v obci Čáslav) a navrhnutí opatření na zlepšení této připravenosti. V rámci této práce byly využity různé metody jako rešerše, komparace, dotazníkové šetření a SWOT analýza.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC

Právní normy v oblasti ochrany obyvatelstva stanovují klíčové pokyny pro přípravu na mimořádné události, průběh záchranných a likvidačních prací a postup před a po vyhlášení krizových stavů. Dále specifikují pravomoci státních orgánů a pravomocné územní samosprávy, zahrnujíc povinnosti právnických osob v souvislosti s předcházením mimořádným událostem. Tyto normy jsou formulovány ve formě zákonů, nařízení vlády a vyhlášek ministerstev. (Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, © 2023)

1.1 Ústavní zákony

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústava České republiky je právním dokumentem, který formuluje základní rámec pro fungování státu a ochranu práv a svobod občanů. Její obsah zahrnuje několik klíčových částí, které společně tvoří ústavní pořádek České republiky. Její dodržování je klíčové pro udržení stability a spravedlnosti v zemi. Dělí se na tři části: Preambule, Listina základních práv a svobod a Ústavní soud. (Česko, 1993)

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Je to zákon týkající se zapojení státu do zajištění bezpečnosti republiky, stanoví procesy vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu a případně válečného stavu. Kromě toho poskytuje stručné informace o Bezpečnostní radě státu. (Česko, 1998)

1.2 Zákony

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Zákon definuje integrovaný záchranný systém (označovaný jako "IZS") a stanovuje složky IZS, spolu s jejich pravomocemi a působností státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků. Dále upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob v přípravě na mimořádné události, během záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (označovaných jako "krizové stavy"). Zákon rovněž definuje pojem ochrany obyvatelstva jako plnění úkolů civilní ochrany, zahrnující varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření na zajištění ochrany jeho života, zdraví a majetku. (Česko, 2000a)

- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Zákon upravuje pravomoci a působnost státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, stejně jako práva a povinnosti právnických a fyzických osob v přípravě na krizové situace, které nesouvisejí s obranou České republiky před vnějším napadením. Dále stanovuje postupy při řešení těchto situací a zajištění ochrany kritické infrastruktury. Zákon rovněž stanovuje odpovědnost za porušení těchto povinností. (Česko, 2000b)

- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

System hospodářských opatření pro krizové stavy (HOPKS) představuje kolekci organizačních, materiálních a finančních opatření, která jsou přijímána orgány veřejné správy. Tyto opatření jsou zaměřena na zajištění nezbytných a mobilizačních dodávek výrobků, prací a služeb nezbytných pro překonání krizových stavů. (Česko, 2000c)

- Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

Tento právní předpis upravuje podmínky poskytování zdravotní záchranné služby, stanoví práva a povinnosti poskytovatelů této služby, a dále specifikuje povinnosti poskytovatelů akutní lůžkové péče tak, aby byla zajištěna souvislost s poskytováním zdravotní záchranné služby. Taktéž stanoví podmínky pro připravenost poskytovatele zdravotní záchranné služby k řešení mimořádných událostí a krizových situací, a definuje výkon veřejné správy v oblasti zdravotnické záchranné služby. (Česko, 2011)

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Policie má za úkol sloužit veřejnosti tím, že chrání bezpečnost lidí a majetku, udržuje veřejný pořádek, předchází trestné činnosti a vykonává úkoly podle trestního řádu. Dále plní povinnosti týkající se vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jí byly svěřeny zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami začleněnými do právního systému. (Česko, 2008)

- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky, označovaný jako "hasičský záchranný sbor," funguje jako jednotný bezpečnostní sbor s primárním cílem chránit životy, zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Účastní se zabezpečení bezpečnosti České republiky organizováním a plněním

úkolů v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v souladu s ustanoveními tohoto zákona a dalších právních předpisů. (Česko, 2015a)

- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

Zákon stanoví závazky pro právnické subjekty nebo podnikající jednotlivce, kteří vlastní nebo plánují využívat objekt obsahující nebezpečné látky. Zároveň upravuje pravomoci orgánů veřejné správy v oblasti prevence vážných havárií způsobených nebezpečnými látkami. (Česko, 2015b)

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon reguluje různé aspekty, včetně bezpečnosti vodních děl a opatření na ochranu před vlivy povodní a sucha. (Česko, 2001a)

1.3 Vyhlášky

- Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Tento právní předpis stanoví postup při zakládání zařízení pro civilní ochranu a při odborném školení jeho personálu. Dále specifikuje metody informování právnických a fyzických osob o povaze možného ohrožení, plánovaných opatřeních a technickém, provozním a organizačním zajištění jednotného systému varování, včetně poskytování tísňových informací. Právní předpis také konkrétně specifikuje plnění dalších úkolů v oblasti civilní ochrany, zejména evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření pro zabezpečení životů, zdraví a majetku. Dále upřesňuje implementaci požadavků týkajících se ochrany obyvatelstva v rámci územního plánování a stavebního řízení. (Česko, 2002)

- Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Určuje, mezi jinými aspekty, základní principy a postup při vytváření, schvalování a využívání krizového plánu pro region a vnější krizový plán. (Česko, 2001b)

- Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Upravuje, mezi jinými aspekty, základní principy působení jednotek požární ochrany a rozsah pověřených úkolů v oblasti civilní ochrany a ochrany obyvatel. (Česko, 2001c)

- Vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury

Vyhláška stanovuje principy pro definici oblasti havarijního plánování a postup při jejím stanovení, včetně specifikací obsahu a struktury vnějšího havarijního plánu. (Česko, 2015c)

1.4 Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly

Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly jsou mezinárodní dohody, které se věnují ochraně obětí válečných konfliktů a válečných situací. Tyto úmluvy a protokoly byly přijaty v rámci Mezinárodního výboru Červeného kříže a jsou klíčovými nástroji mezinárodního humanitárního práva. Jejich cílem je ochrana civilistů, válečných zajatců, raněných vojenských osob a dalších osob, které nebojují aktivně, a stanoví pravidla pro chování ozbrojených sil během konfliktů. (Jukl, 2020)

Na obrázku 1 jsou zobrazeny mezinárodní rozeznávací znaky.

Obrázek 1 – Mezinárodní rozeznávací znaky (Perůtková, 2020)

Ženevské úmluvy byly přijaty poprvé v roce 1864 a později byly aktualizovány a rozšířeny. Tyto úmluvy se zabývají ochranou válečných zajatců, raněných a nemocných vojenských osob na pozemním bojišti a ochranou civilních osob během válečného konfliktu. Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám byly přijaty v roce 1977 a posilují ochranu civilního obyvatelstva, nereflektujících osob a osob, které ztratily svou svobodu. (Jukl, 2020)

Celkově Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly představují klíčový právní rámec pro ochranu lidských práv a humanitárních zásad v průběhu ozbrojených konfliktů. (Jukl, 2020)

2 ZÁKLADNÍ POJMY

Definice jednotlivých pojmů vychází z odborných textů a literatury. Terminologický slovník byl poprvé vydán v roce 2004 Ministerstvem vnitra České republiky, následně další vydání vyšly v roce 2009 a 2016. Slovník obsahuje přesné pojmy, jež jsou seřazeny abecedně, z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. (Hradil et al., 2018)

Bezpečnost – „*je stav, při kterém je přijatelná pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech, stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat.*“ (Hradil et al., 2018)

Evakuace – evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Hrozba – „*je míra pravděpodobnosti vzniku mimořádné události.*“ (Hradil et al., 2018)

Integrovaný záchranný systém – koordinovaný postup jednotek integrovaného záchranného systému (IZS) při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Kritická infrastruktura – prostředky, systémy a jejich části, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti nebo hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejich narušení, nebo zničení by mělo závažný dopad na chod státu. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Krizová situace – narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Krizové řízení – souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranou kritické infrastruktury. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Krizové štáby – krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností jsou pracovním orgánem zřizovatele pro řešení krizových situací. Předsedou krizového štábu kraje je

hejtman, který jmenuje členy krizového štábu kraje. Předsedou krizového štábu obce s rozšířenou působností je starosta obce s rozšířenou působností, který jmenuje členy krizového štábu obce s rozšířenou působností. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Krizový plán – obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Mimořádná událost – škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Ochrana obyvatelstva – ochranou obyvatelstva se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména: varování, evakuace, nouzové přežití obyvatelstva, další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Orgány krizového řízení – představují zákonem jmenované orgány veřejné správy (státní správy a samosprávy), předurčené k řešení krizových situací. (Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, © 2023)

Riziko – možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Varování – souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

Vyrozumění – souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016)

3 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva zahrnuje plánování, organizaci a provádění činností s cílem předejít vzniku mimořádných událostí, zajistit připravenost na tyto události a krizové stavy a následně je účinně řešit. Tato ochrana zahrnuje také plnění úkolů v oblasti civilní obrany. Jedná se o realizaci opatření na ochranu života, zdraví, majetku a životního prostředí během mimořádných událostí a krizových situací, bez ohledu na to, zda mají civilní či vojenský charakter. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, © 2024)

Na obrázku 2 je uveden znak ochrany obyvatelstva.

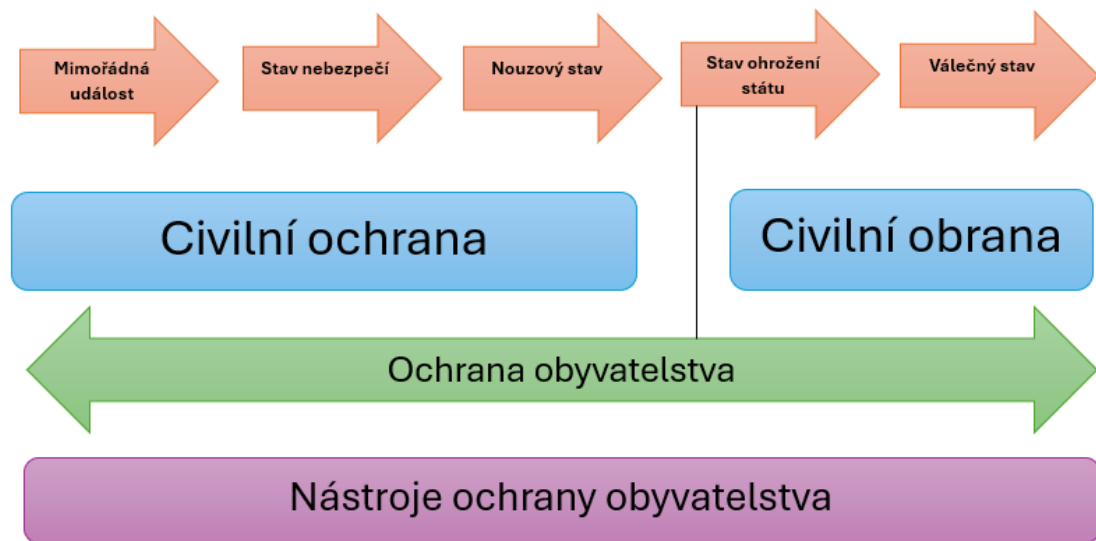

Obrázek 2 – Znak ochrany obyvatelstva (Institut ochrany obyvatelstva, © 2023)

Realizace úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva v době ohrožení státu a válečného stavu podstatně nesouvisejí s plněním těchto úkolů v mírovém období. V období ohrožení a války jsou tyto úkoly rozšířeny o specifické povinnosti, které vyplývají z Ženevských úmluv z 12. srpna 1949 a dodatkových protokolů. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, © 2024)

Důležitou součástí ochrany obyvatelstva jsou Koncepce ochrany obyvatelstva. Těmito koncepcemi jsou Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a nejnovější Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Koncepce popisuje ochranu obyvatelstva jako komplexní soubor činností a úkolů příslušných orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob, a občanů. Tyto aktivity mají za cíl zabezpečit ochranu života, zdraví, majetku a životního prostředí v souladu s platnými právními předpisy. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

Z obrázku 3 lze vyčíst, jaké jsou jednotlivé vztahy mezi civilní ochranou a civilní obranou.

Obrázek 3 – Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (Vlastní, 2024)

Důležitou součástí ochrany obyvatelstva jsou Koncepce ochrany obyvatelstva. Těmito koncepcemi jsou Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a nejnovější Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Koncepce popisuje ochranu obyvatelstva jako komplexní soubor činností a úkolů příslušných orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob, a občanů. Tyto aktivity mají za cíl zabezpečit ochranu života, zdraví, majetku a životního prostředí v souladu s platnými právními předpisy. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

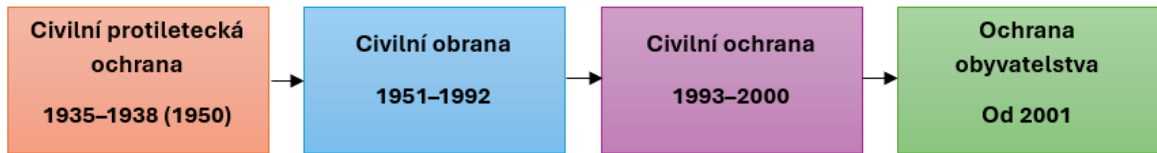
Koncepce určuje, že jednotlivé orgány mají nerozdílné úkoly, a plnění těchto úkolů vyplývá z konkrétních ustanovení právních předpisů. Například varování, ukrytí, evakuace a nouzové přežití spadají do kompetence Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR). Kontrola veřejného pořádku je zase v pravomoci Policie ČR. Ochrana života a zdraví obyvatelstva je odpovědností Ministerstva zdravotnictví a krajů. Zvládání povodní a povodňových rizik je pak v působnosti Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství a dalších povodňových orgánů. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

3.1 Historie vzniku ochrany obyvatelstva v České republice

Počátky existence ochrany obyvatelstva v oblasti České republiky sahají do doby před druhou světovou válkou, konkrétně do let 1935 až 1938. V tomto období byla aktivována civilní protiletecká ochrana, která měla za úkol chránit civilní obyvatelstvo před leteckými útoky.

Tato opatření byla implementována v reakci na hrozbu válečného konfliktu ze strany fašistického Německa. (Blažek, 2014)

Na obrázku 4 jsou uvedeny jednotlivé etapy ochrany obyvatelstva.

Obrázek 4 – Vývoj ochrany obyvatelstva (Vlastní, 2024)

V odpovědi na utrpení obyvatelstva během druhé světové války byly v roce 1949 v Ženevě přijaty Úmluvy o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů, z nichž jedna úmluva se speciálně věnovala ochraně civilních osob během válek. V roce 1977 byly v Ženevě přijaty dva dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám. Protokol I k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů se stal prvním dokumentem mezinárodního humanitárního práva, který obsahoval definici pojmu civilní obrana. Termín civilní obrana se v Československu užíval v období od roku 1951 do roku 1993 pro označení opatření ochrany obyvatelstva. (Blažek, 2014)

Po roce 1990 byla zahájena transformace civilní obrany s cílem přizpůsobit nově vytvářený systém pro řešení mimořádných událostí, nikoliv pouze pro válečné situace. V roce 1993 proběhla také změna názvu na "civilní ochrana". (Blažek, 2014)

Od 1. ledna 2001 byl v České republice nově zaveden termín "ochrana obyvatelstva" zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. (Blažek, 2014)

3.2 Úkoly Ochrany obyvatelstva

Úkoly ochrany obyvatelstva zahrnují širokou škálu opatření a činností, které mají za cíl chránit obyvatelstvo při mimořádných událostech, krizových stavů nebo válečných konfliktů. Jednotlivé úkoly ochrany obyvatelstva jsou:

Evakuace: Organizování a provádění evakuací ohrožených oblastí a obyvatel do bezpečných míst.

Ochrana kritické infrastruktury: Zajišťování funkčnosti a bezpečnosti kritické infrastruktury, jako jsou energetické zdroje, telekomunikace, doprava a další.

Ochrana majetku: Přijímání opatření k ochraně majetku obyvatelstva, včetně prevence a potlačování požárů, povodní a dalších hrozeb.

Ochrana života a zdraví: Poskytování lékařské pomoci, zajišťování bezpečných a hygienických podmínek, a podnikání opatření pro minimalizaci ztrát na životech.

Příprava a prevence: Aktivity směřující k předcházení mimořádným událostem, včetně vytváření plánů, pravidelných cvičení a vzdělávání obyvatelstva.

Spolupráce s ostatními složkami: Koordinace a spolupráce s ostatními složkami a orgány, včetně záchranných a bezpečnostních složek, veřejné správy a dobrovolných organizací.

Varování a informování: Poskytování aktuálních a spolehlivých informací obyvatelstvu o mimořádných událostech, krizových situacích a bezpečnostních hrozbách.

Zajištění základních potřeb: Poskytování stravy, pitné vody, přístřeší a dalších základních potřeb během krizových stavů. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

4 INTERGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém neboli IZS je termín, který byl zaveden s vytvořením zákona o integrovaném záchranném systému v roce 2001. Před tímto obdobím neexistoval žádný legislativní rámec pro tento pojem, a proto se v praxi nepoužíval. (Vilášek et al., 2014)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, definuje nové klíčové pojmy a zejména stanovuje složky integrovaného záchranného systému a jejich pravomoci. Zákon dále upravuje působnost a pravomoci státních orgánů a orgánů samosprávy, a stanoví práva a povinnosti právnických a fyzických osob v přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva v průběhu vyhlášených krizových stavů, jako jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. (Česko, 2000a)

Samotný pojem integrovaný záchranný systém lze definovat jako „*koordinovaný postup jednotek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“. (Česko, 2000a)

Struktura integrovaného záchranného systému

Současný integrovaný záchranný systém je právně vymezený a otevřený systém koordinace a spolupráce. Zákon o integrovaném záchranném systému stanovuje základní a další složky IZS, které jsou určeny k likvidaci mimořádných událostí, přírodních katastrof a antropogenních havárií. IZS je integrální součástí systému vnitřní bezpečnosti státu a hraje roli při plnění ústavního práva občanů na poskytnutí pomoci v případě ohrožení zdraví nebo života ze strany státu. (Vilášek et al., 2014)

Jeho stabilní organizace především využívá existujících institucionálních prvků svých základních složek, s hlavní strukturou zastoupenou zejména Hasičským záchranným sborem České republiky. (Vilášek et al., 2014)

Základními složkami IZS jsou:

- Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR)
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby (PZZS)
- Policie České republiky

Ostatní složky IZS jsou:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- Ostatní záchranné sbory
- Orgány ochrany veřejného zdraví
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- Zařízení civilní ochrany
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

Ostatní složky IZS jsou aktivovány pro záchranné a likvidační operace v závislosti na druhu mimořádné události, a to v souladu s jejich oprávněním vyplývajícím z platných právních předpisů. (Vilášek et al., 2014)

4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je státní organizace, která zajišťuje ochranu obyvatelstva před požáry, haváriemi, živelními pohromami a dalšími mimořádnými událostmi a spolupracuje s dalšími složkami integrovaného záchranného systému, jako jsou zdravotnické záchranné služby, policie a další orgány, aby efektivně reagoval na mimořádné události a chránil životy a majetek občanů. (LabRulez s.r.o., ©2024)

Hasičský záchranný sbor ČR je složen z generálního ředitelství, jež je součástí Ministerstva vnitra, a 14 hasičských záchranných sborů krajských úřadů. Kromě toho existují Střední odborná škola požární ochrany, Vyšší odborná škola požární ochrany a Záchranný útvar HZS ČR. V rámci Hasičského záchranného sboru ČR působí i vzdělávací, technická a další specializovaná zařízení, včetně Školního a výcvikového zařízení HZS ČR, Institutu ochrany obyvatelstva (IOO) v Lázních Bohdaneč, Technického ústavu požární ochrany (TUPO) v Praze, Skladovacího a opravárenského zařízení HZS ČR a Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu. Krajské hasičské záchranné sbory sídlí v krajských sídlech, s výjimkou Středočeského kraje, jehož centrum je umístěno v Kladně. (LabRulez s.r.o., ©2024)

V čele generálního ředitelství stojí generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky Generálporučík Ing. Vladimír Vlček, Ph.D. Generální ředitelství má za úkol řídit

hasičské záchranné sbory krajů, které jsou součástí státního aparátu a jsou také považovány za účetní jednotky. Příjmy a výdaje těchto krajských sborů jsou zahrnuty do rozpočtové kapitoly ministerstva. (LabRulez s.r.o., ©2024)

4.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Původně byl systém jednotek požární ochrany navržen pro potřeby hašení požárů. S rozvojem technologií však rostla potřeba zasahovat i při dalších typech událostí, jako jsou dopravní nehody, havárie s únikem nebezpečných látek, živelní katastrofy a podobně. Tento trend se promítá i v současnosti. Hlavním účelem systému jednotek požární ochrany je reagovat na vzniklé požáry, živelní katastrofy a jiné mimořádné události. Jednotky požární ochrany mají za úkol zvládnout požár a odstranit bezprostřední hrozbu pro život, zdraví, majetek a životní prostředí. Základní princip organizace systému jednotek požární ochrany spočívá v tom, že každému katastrálnímu území obce je přiřazeno odpovídající zajištění jednotkami požární ochrany podle míry jeho nebezpečí. Toto zajištění garantuje doba dojezdu jednotek požární ochrany, stanovená operačními hodnotami těchto jednotek podle jejich typu a množství síly a prostředků jednotek požární ochrany (počet jednotek a jejich vybavení, počet hasičů), které se do stanoveného časového okamžiku dostaví na místo události. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, ©2024)

Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany na území České republiky lze vidět v tabulce 1 uvedené níže.

Tabulka 1 – Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO (Vlastní, 2024)

Stupeň nebezpečí	Území obce	Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I.	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
I.	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II.	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
II.	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III.	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
III.	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV.	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

4.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Odbor bezpečnosti a krizového řízení má za úkol metodicky řídit spolupráci mezi poskytovateli zdravotnické záchranné služby, složkami integrovaného záchranného systému a orgány krizového řízení v souladu se zákony o integrovaném záchranném systému a krizovém řízení. Tento odbor také koordinuje plánování a přípravu zdravotnické záchranné služby v rámci její připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Ve spolupráci s Ministerstvem vnitra organizuje a koordinuje jednotný systém rádiového spojení poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a využívání národního čísla tísňového volání 155. Cílem je zajištění efektivní komunikace pro splnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému a propojení s kontaktními místy. Kromě toho koordinuje součinnost poskytovatelů zdravotnické záchranné služby s ostatními ministerstvy a krajskými úřady při přípravě na řešení mimořádných událostí a krizových situací. (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2017)

Poskytovatel zdravotnické záchranné služby má povinnost neustále zajistit připravenost na mimořádné události a krizové situace a vypracovat dokumentaci pro integrovaný záchranný systém. Jedním z dokumentů, který poskytovatel zpracovává, je traumatologický plán. V tomto plánu stanovuje opatření a postupy, které používá při poskytování přednemocniční neodkladné péče v případě masových neštěstí. Součástí plánu je hodnocení možných rizik pro život a zdraví osob, které mohou nastat. Plán je navržen s ohledem na místní podmínky a možnosti a je projednán s příslušným krajským úřadem. Poskytovatel zdravotnické záchranné služby je povinen vypracovat traumatologický plán, aktualizovat ho nejméně jednou za 2 roky a odeslat jedno vyhotovení plánu do 30 dnů od jeho vytvoření nebo aktualizace krajskému úřadu, pod jehož správou spadá území, na kterém poskytuje službu. Návrh plánu i jeho změny musí být projednány s krajským úřadem. (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2017)

4.4 Policie České republiky

Policie České republiky je sjednocený ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož vznik je stanoven zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Je určena k veřejné službě a má za úkol ochranu osob a majetku, zachování veřejného pořádku a prevenci trestné činnosti. Plní také úkoly dle trestního řádu a další pověřené úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti podle norem Evropských společenství a mezinárodních smluv, které jsou součástí právního systému České republiky. (Policie České republiky, 2017)

Policie ČR je přímo podřízena Ministerstvu vnitra. Sestává z Policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství policie a příslušných útvarů v rámci těchto krajských ředitelství. Zákon rovněž stanoví existenci 14 krajských ředitelství policie, jejichž působnost odpovídá územnímu rozdělení 14 krajů České republiky. (Policie České republiky, 2017)

Činnost policie České republiky zahrnuje širokou škálu úkolů a aktivit, které jsou zaměřeny na zachování veřejného pořádku, ochranu osob a majetku a prevenci trestné činnosti. Mezi hlavní činnosti policie ČR patří: ochrana veřejného pořádku, boj proti kriminalitě, zajištění dopravní bezpečnosti, poskytování pomoci a podpory obětem trestných činů a krizových situací a poskytování informací a poradenství občanům, prevence kriminality a mezinárodní spolupráce. Tyto činnosti jsou prováděny s cílem zajištění bezpečnosti a ochrany práv občanů a účinného fungování právního státu. (Policie České republiky, 2017)

5 VYBRANÉ TYPY MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, je mimořádná událost definována jako „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“. Taková událost následně vyžaduje provedení záchranných a likvidačních prací. (Česko, 2000a)

Mezi mimořádné události patří například povodně, dlouhodobá sucha, zemětřesení nebo požáry, ale také události vyvolané lidským působením či selháním technologií, typicky v podobě úniků nebezpečných látek. Mezi mimořádné události spojené s lidským faktorem v Evropě patří stále častější teroristické útoky. (Vilášek et al., 2014)

Dále podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, může dojít k vzniku krizové situace, což je výjimečná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému. Tato událost může být způsobena narušením kritické infrastruktury nebo jiným nebezpečím, což může vést k vyhlášení krizového stavu. Prevenci mimořádné události je možné dosáhnout běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních a dalších služeb, stejně jako právnických a fyzických osob, při využití pravomocí, které jim byly uděleny speciálními zákony. (Česko, 2000b)

Mimořádné události se často dělí podle různých kritérií, včetně příčiny, původu, dopadu a charakteristiky. Některá obecná dělení mimořádných událostí mohou zahrnovat:

Podle příčiny:

Přírodní katastrofy: Povodně, zemětřesení, hurikány, tornáda, požáry atd.

Technologické nehody: Úniky nebezpečných látek, jaderné havárie, průmyslové nehody.

Lidský faktor: Teroristické útoky, válečné konflikty, masová migrace.

Podle původu:

Přírodní: Vznikají přirozenými procesy nezávislými na lidské činnosti.

Antropogenní: Vznikají v důsledku lidské činnosti, například průmyslové havárie, teroristické útoky.

Podle dopadu:

Lokální: Omezené na konkrétní oblast nebo komunitu.

Regionální: Postihují větší oblast nebo celý region.

Celosvětové: Mají vliv na celou planetu, například pandemie.

Podle charakteristiky:

Rychlé: Nastávají náhle s minimálním předstihem, např. zemětřesení.

Postupné: Vyvíjejí se pomalu, umožňující nějaký čas pro přípravu, jako dlouhodobé sucho.

Podle vyhlášeného stavu:

Krizový stav: Situace, která vyžaduje mimořádná opatření a koordinaci ze strany státu.

Nouzový stav: Extrémně vážná situace vyžadující specifická opatření a pravomoci. (Čermák, 2021)

5.1 Povodně

Povodeň je nadměrné množství vody, které zaplavuje pozemky a další majetek, kde je za normálních okolností sucho. (Haddow et al., 2020)

Tato náhlá změna vodní hladiny může způsobit zaplavení okolních oblastí, ohrozit lidské životy a majetek, a vést k vážným škodám na životním prostředí a majetku. Povodeň se také vyskytuje v případech, kdy se voda hromadí na určitém území kvůli nedostatečnému odvodnění, například v důsledku silných dešťů nebo tání sněhu. Příčinami povodní mohou být přírodní události, jako je tání sněhu, dešťové srážky nebo ledové kry (přírodní povodně), nebo technické selhání vodních děl, které může vést k protržení hráze nebo jiným mimořádným situacím (technické povodně). Povodňové stupně aktivity se dělí na tři úrovně: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení. (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2024)

5.2 Požáry

Pro účely požární ochrany se každé nežádoucí hoření považuje za požár, pokud vedlo k úmrtím nebo zraněním osob nebo zvířat, nebo způsobilo škody na materiálních hodnotách. Také je za požár považováno nežádoucí hoření, které představovalo bezprostřední ohrožení osob, zvířat, materiálních hodnot nebo životního prostředí. (Čermák, 2021)

Rozdělení požárů zahrnuje několik kritérií, která ovlivňují průběh požáru, záchranu životů a způsob hašení:

- Podle hořících látek: Jsou rozděleny na požáry pevných látek, hořlavých kapalin, plynů a kombinované požáry. V tabulce 2 uvedené níže jsou rozlišeny jednotlivé třídy požárů.

Tabulka 2 – Třídy požárů (Vlastní, 2024)

Třída A	Požáry pevných látek, zejména organického původu, jejichž hoření je obvykle provázeno žhnutím
Třída B	Požáry kapalin nebo látek přecházejících do kapalného skupenství
Třída C	Požáry plynů
Třída D	Požáry kovů
Třída F	Požáry jedlých tuků a olejů

- Podle možnosti šíření: Požáry se dělí na rozšiřující se a nerozšiřující se, přičemž nerozšiřující se požáry mohou být časově omezeny různými faktory.
- Podle rozsahu: Klasifikují se jako požáry malé, střední, velké a katastrofické podle ohrožení osob a rozlohy.
- Podle doby trvání: Požáry mohou být krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé podle délky trvání.
- Podle zjistitelnosti: Rozlišují se na otevřené a skryté požáry podle jejich viditelnosti a snadnosti zjištění.
- Podle polohy: Požáry mohou být podzemní, přízemní, středně vysoké nebo výškové podle jejich umístění. (Hasiči Domažlice, © 2014)

Pokud jde o průběh požáru, dělí se na tři fáze:

- Pásmo hoření: Místo, kde probíhá vlastní hoření, charakterizované vysokými teplotami.

- Pásmo přípravy: Prostor okolo pásmo hoření, kde se šíření požáru může ještě zamezit.
- Pásmo zakouření: Oblast s kouřem a plyny v blízkosti pásmo hoření, kde je snižená viditelnost a teplota. (Hasiči Domažlice, © 2014)

Fáze požáru zahrnují čtyři časové úseky:

- Fáze vzniku požáru: Od vzniku požáru do začátku intenzivního hoření.
- Fáze intenzivního hoření: Kdy jsou zasaženy všechny hořlavé materiály a situace je složitá.
- Fáze maximální intenzity hoření: Kdy dochází ke zřícení konstrukcí a narušení nosných prvků.
- Fáze poklesu intenzity hoření: Kdy se snižuje intenzita hoření a provádí se dohašování. (Hasiči Domažlice, © 2014)

5.3 Sesuv půdy

Sesuvy půdy jsou přirozenými geologickými procesy, které nastávají, když kus zeminy nebo skalního materiálu najednou sklouzne nebo se přesune pod vlivem gravitace. Tyto sesuvy mohou mít různé příčiny a mohou být způsobeny geologickými, klimatickými nebo antropogenními faktory. (Záchranný kruh, © 2024)

Příčiny:

Geologické faktory: Patří sem například přítomnost nestabilních hornin, eroze, tektonická aktivita nebo přirozené zemětřesení.

Klimatické faktory: Dlouhodobé srážky, povodně, tání sněhu nebo extrémní sucha mohou oslabit stabilitu svahu a zvýšit riziko sesuvu.

Antropogenní faktory: Těžba, odlesňování, zemědělské činnosti, výstavba infrastruktury nebo nesprávné hospodaření s půdou mohou narušit stabilitu svahu a způsobit sesuv.

Typy sesuvů:

Sesuvy půdy: Zahrnují sklouznutí vrstev půdy podél zemského povrchu, což může být způsobeno nasycením půdy vodou nebo jinými faktory.

Skalní sesuvy: Nastávají, když kus skalního materiálu sklouzne po skále nebo svahu, což může být způsobeno erozí, tektonickou aktivitou nebo vlivem gravitace.

Bahenní sesuvy: Vyskytují se, když nasycená půda nebo bahno sklouzne po svahu pod vlivem gravitace.

Laviny: Speciální typ sesuvu, při kterém sklouzne velká vrstva sněhové hmoty. Laviny nastávají nejčastěji v horských oblastech vlivem okolního prostředí.

Prevence a řízení:

Inženýrská opatření: Patří sem například stabilizace svahů, výstavba ochranných hrází, odvodňování, úpravy povrchu svahu nebo výsadba vegetace.

Zemědělská opatření: Pěstování plodin ve vrstvách na svazích, terasování nebo zalesňování mohou pomoci snížit riziko sesuvů.

Regulace výstavby: Omezení výstavby v oblastech se sklony ke sesuvům a přísné stavební předpisy mohou snížit riziko lidských ztrát a škod na majetku. (Záchraný kruh, © 2024)

5.4 Dopravní nehody

Dopravní nehoda je situace, která nastane během provozu na silnicích nebo jiných pozemních komunikacích, jako je havárie nebo srážka, a která má za následek úmrtí nebo zranění osob nebo poškození majetku v důsledku pohybu vozidla. Zároveň dopravní nehody jsou nejčastějším typem mimořádných událostí. (Policie České republiky, © 2024)

Dopravní nehoda se vztahuje i na účelové komunikace, jako jsou například čerpací stanice, ale ty nejsou přesně vymezeny ani evidovány, což může zpochybnit platnost zákona v určitých případech. Dopravní nehoda není pouze srážka, která nezpůsobí žádné škody ani zranění. Klíčovou podmínkou je účast vozidla v pohybu. Například jezdec na koni, osoba vedoucí nebo táhnoucí zvíře, chodec, lyžař nebo jezdec na kolečkových bruslích nebo skateboardu nejsou považováni za vozidlo. Naopak, jízdní kolo, koloběžka, potahové vozítko, ruční vozík, tramvaj, pracovní stroj, sněžná rolba nebo skútr jsou považovány za vozidla. Dopravní nehodou může být pád cyklisty, pokud dojde k jakémukoli zranění nebo škodě, ale není to například srážka jezdce na koni s chodcem nebo lyžaře do stojícího auta. Dopravní nehodou může být i zranění přepravované osoby během jízdy, ale ne zranění při nastupování nebo vystupování ze stojícího vozidla. (Policie České republiky, © 2024)

Dílčí závěr teoretické části

Pro teoretickou část této práce bylo využito širokého rozsahu zdrojů, zahrnujících knižní publikace, legislativní dokumenty, bezpečnostní materiály a informace dostupné online.

Při tvorbě této části byl kladen důraz na zahrnutí domácích i zahraničních zdrojů, což umožnilo získat komplexní pohled na zadanou problematiku.

V teoretické části práce je primárně věnována pozornost právnímu základu problematiky. Následuje definování jednotlivých klíčových pojmů. Třetí kapitola se zabývá ochranou obyvatelstva. Další část práce se zaměřuje na integrovaný záchranný systém a poslední kapitola teoretické části se zabývá analýzou vybraných typů mimořádných událostí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ČÁSLAV

První zmínky o vzniku města Čáslav se datují od 13. století našeho letopočtu. Město bylo založeno Přemyslem Otakarem II. Čáslav se nachází téměř uprostřed České republiky v okrese Kutná Hora a v dřívějších dobách bylo město označováno jako „královské město“. V současné době se jedná o město středního rozsahu, přesněji 26 km² a počet obyvatel přesahuje číslo 10 000. Od roku 2003 je Čáslav pověřenou obcí třetího stupně a jako taková má za povinnost výkon státní správy i samosprávy v míře náležející těmto obcím. (Meucaslav.cz, ©2023)

V níže uvedeném obrázku číslo 5 je zobrazena lokalizace území vybrané obce.

Obrázek 5 – Lokalizace obce Čáslav (Mapy.cz, 2023)

Město nabízí spoustu středověkých a novodobých památek a také mnoho kulturních zážitků v místním muzeu, divadle galerii či kině. Dále je možnost využít řadu moderních sportovišť a koupaliště. Z odborů se zde nachází sekretariát a krizové řízení, kancelář tajemníka, odbor financí, odbor životního prostředí, odbor majetku a investic, odbor výstavby a územního plánování, obecní živnostenský úřad, odbor školství, kultury a živnostenské péče, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, odbor vnitřních věcí, odbor dopravy a odbor informačních

a komunikačních technologií. Bezpečnost a pomoc ve městě zajišťuje městská policie, hasičský záchranný sbor a zdravotnická síť ordinací jako jsou praktičtí lékaři, zubní a speciální lékaři a také místní nemocnice. Součástí města je také nejvýznamnější armádní letiště v České republice (Letiště 21. taktického letectva Čáslav). Jsou zde umístěny stíhačky typu JAS 39 Gripen (12 jednomístných a 2 dvoumístné) a L-159 ALCA (16 jednomístných a 8 dvoumístných). (Meucaslav.cz, ©2023)

Funkci starosty města Čáslav v současné době vykonává Ing. Jaromír Strnad a pozici místostarostky vykonává Mgr. Renata Vaculíková. Další důležité funkce vedení města tvoří tajemník (Ing. Martin Ronovský, DiS), rada města a zastupitelstvo. (Meucaslav.cz, ©2023)

Krizový štáb obce s rozšířenou působností Čáslav

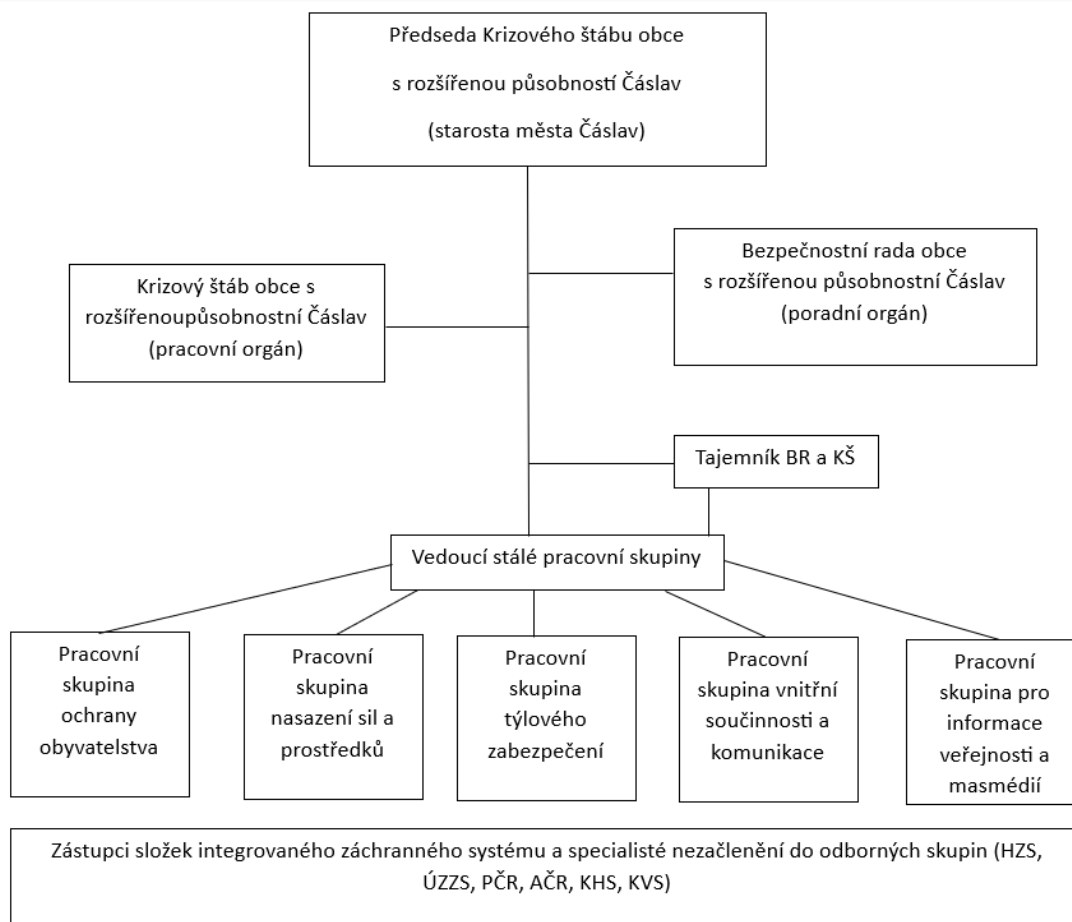
Krizový štáb v obci s rozšířenou působností Čáslav je zřizován panem starostou dle ustanovení § 18 odst. 2, písm. a), zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Pro zajištění připravenosti obce při řešení krizové situace je starosta pracovním orgánem zřizovatele pro přípravu na krizové situace. (Meucaslav.cz, ©2023)

Stálá skupina krizového štábu ve vybrané obci zpracovává tyto důležité dokumenty:

- a) Informace o situaci a prognózách vývoje,
- b) mapové nebo obdobné grafické znázornění okamžité situace,
- c) přehled již splněných nebo rozpracovaných opatření pro potřeby společné schůze krizového štábu,
- d) hodnocení stavu připravenosti obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Čáslav, orgánů kraje a složek integrovaného záchranného systému,
- e) přehled volných disponibilních lidských a věcných zdrojů a přehled okamžitých a očekávaných potřeb v souvislosti s řešením krizové situace nebo mimořádné události,
- f) návrhy dosud neuplatněných naplánovaných, modifikovaných opatření projednání při společné schůzi krizového štábu,
- g) návrhy tiskových prohlášení a informací pro veřejnost ze společné schůze krizového štábu,
- h) hlášení a informace jiným krizovým štábům,

- i) dílčí zpráva o řešení mimořádné události nebo dílčí zpráva o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních a zvukové a písemné záznamy o činnosti krizového štábu. (Meucaslav.cz, ©2023)

Na obrázku 6 zobrazeném níže je uvedena struktura krizového štábu v obci Čáslav.

Obrázek 6 – Organizační struktura krizového štábu v obci Čáslav (Vlastní, 2023)

7 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Čáslav postihují různé typy mimořádných událostí, nejčastěji to jsou dopravní nehody a požáry, dopravních nehod je veliký nadstandard, jelikož po okraji města je postavena hlavní silnice směrem na Prahu a na Jihlavu. Méně obvyklé jsou povodně, ale stále jsou velkým nebezpečím pro město, protože Čáslav leží nad spoustou vodních toků. Nejméně pravděpodobné jsou sněhové kalamity, ty nastávají jen zcela výjimečně. Obec má však plány a opatření pro zvládnutí těchto typů mimořádných událostí.

7.1 Povodňový plán obce Čáslav

Obec Čáslav se nachází na rozvodnici dvou dílčích povodí – povodí vodního toku Doubravy a povodí vodního toku Klejnárky. Vodní tok Klejnárka prochází přímo územím města, zatímco Doubrava protéká východně od Čáslavi a ústí do vodního toku, který prochází městem Brslenka (někdy také nazývaná Čáslavka). Brslenka má na území města dva levostranné přítoky – Hlubocký potok a Žákovský potok – a jeden pravostranný přítok, kterým je Koudelovský potok. Tato topografická charakteristika představuje významné vodní cesty a systémy, které ovlivňují místní hydrologii a prostředí města Čáslav. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

7.1.1 Organizace protipovodňové ochrany

Ochrana před povodněmi je organizována prostřednictvím povodňových orgánů, které mají za úkol plánovat, koordinovat a dohlížet na činnosti spojené s ochranou před povodněmi ve svém příslušném územním rozsahu. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

V období mimo povodeň jsou odpovědné za zabezpečení ochrany před povodněmi následující orgány:

- a) Orgány obcí, jako je Městský úřad Čáslav,
- b) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) Krajské úřady,
- d) Ministerstvo životního prostředí, které zajišťuje přípravu záchranných prací. Správa během povodní spadá pod pravomoc Ministerstva vnitra.

V době povodně přebírají zodpovědnost za ochranu před povodněmi následující orgány:

- a) Povodňové komise obcí (např. Povodňová komise města Čáslav),

- b) Povodňové komise obcí s rozšířenou působností (např. Povodňová komise obvodu s rozšířenou působností Čáslav),
- c) Povodňové komise krajů (jako Povodňová komise Středočeského kraje),
- d) Ústřední povodňová komise.

Tyto orgány mají za úkol organizovat a koordinovat záchranné a ochranné práce v průběhu povodní a jsou zodpovědné za řízení celkové reakce na povodňovou situaci. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

7.1.2 Povodňová komise

Rada města má možnost zřídit povodňovou komisi pro plnění úkolů v oblasti ochrany před povodněmi, pokud je v jejím území riziko povodní. Pokud riziko povodní není přítomno, pak tuto činnost řídí přímo rada města. Předsedou povodňové komise je starosta města, a další členy jmenuje z členů městského zastupitelstva a z organizací a jednotlivců, kteří mohou přispět k ochraně před povodněmi. Povodňová komise města Čáslav je podřízena povodňové komisi obce s rozšířenou působností Čáslav a povodňové komisi Středočeského kraje. Povodňová komise je zodpovědná za včasné varování obyvatelstva. Toto varování je zajištěno prostřednictvím různých kanálů, včetně rozhlasu, televize, telefonů, SMS zpráv, e-mailů, sirén, mobilních telefonů a prostřednictvím Policie ČR a Městské policie. Také je využívána hlídková služba k informování obyvatel. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

Povodňová komise dále informuje o hrozbě a průběhu povodní sousedních obcí, vyhláší a zruší stupně povodňové aktivity v rámci svého územního působení a organizuje, řídí a koordinuje opatření na ochranu před povodněmi a související činnosti, jako je evakuace, náhradní zásobování, doprava a zdravotní péče. V případě potřeby může povodňová komise požádat o osobní a věcnou pomoc od orgánů, právnických i fyzických osob. Povodňová komise může po dobu povodně uplatňovat mimořádné pravomoci, včetně přijímání opatření a vydávání operativních příkazů k zabezpečení ochrany před povodněmi. Tyto pravomoci mohou být uplatňovány i nad rámec platných povodňových plánů v odůvodněných případech. V takových situacích musí povodňová komise neprodleně informovat dotčené osoby a veškerá opatření a příkazy zapisuje do povodňové knihy. Pro vydávání těchto příkazů se neuplatňuje správní řád. Mimořádné pravomoci povodňové komise začínají vyhlášením 2. nebo 3. stupně povodňové aktivity a končí jejich zrušením. Povodňová komise města

může požádat povodňovou komisi oblastního řízení o převzetí řízení ochrany před povodněmi. V případě vyhlášení krizového stavu podle krizového zákona č. 240/2000 Sb. přebírá řízení ochrany před povodněmi orgán příslušný podle tohoto zákona na celém dotčeném území. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

7.1.3 Hlavní činnosti povodňové komise po povodni

Po skončení povodně se povodňová komise zaměřuje na několik hlavních úkolů. Koordinuje poskytování humanitární pomoci, jako jsou spací pytle, potraviny, balená voda a léky. Důležitou činností je ověření stavu a kvality pitné vody a zdrojů pitné vody v postižené oblasti. Další důležitou činností je kontrola a případná koordinace prací na likvidaci povodňových škod a postupné obnovy funkcí veškerých zařízení. To zahrnuje prohlídky jednotlivých objektů za účelem posouzení jejich stavu, zejména z hlediska statiky. Dále se prověřuje stav vodních děl, mostů, lávek a zaplavených komunikací, aby byl zjištěn rozsah škod. Povodňová komise shromažďuje informace o povodňových škodách, které slouží jako podklad pro zprávu o povodni a pro zajištění obnovy postiženého území. Součástí této práce je i zpracování soupisu škod a dokumentace průběhu povodně. Všechny tyto aktivity jsou pečlivě zdokumentovány, aby bylo možné zjistit příčiny vzniku škod a související okolnosti. (Povodňový plán města Čáslav, 2018)

7.2 Požární řád obce Čáslav

Podle požárního řádu města Čáslav jsou stanoveny zásady organizace a zabezpečení požární ochrany v souladu s § 15 odst. 1 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., kterým se provádí zákon o požární ochraně. Tento požární řád je v souladu s nařízením vlády č. 498/2002 Sb. Obsahuje základní povinnosti právnických osob, podnikajících fyzických osob a jednotlivců na úseku požární ochrany. Dále definuje úkoly osob pověřených zabezpečováním požární ochrany v městě Čáslav. (Požární řád města Čáslav, 2021)

Požáry jsou v Čáslavi více než časté, mezi časté problémy patří místní skládka, na které je častý vznik požárů. Další časté místa vzniku požárů jsou domácnostech a jiných budovách. Většinou tyto požáry vznikají lidským faktorem (nedbalost, neopatrnost) a díky technickým závadám (elektrické zkraty), není neobvyklý ani vznik požáru úmyslným zapálením. V roce 2022 byl v obci zaznamenán nevyšší počet požárů za posledních 10 let. (Statistická ročenka 2022, MV – GR – HZS ČR)

7.2.1 Organizace požární ochrany

Při zabezpečování požární ochrany má město následující povinnosti:

- a) Spolupracuje s Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje ohledně hašení požárů, provádění záchranných prací na svém území a plnění úkolů požární ochrany v obdobích ohrožení státu nebo válečného stavu,
- b) připravuje potřebnou dokumentaci týkající se požární ochrany,
- c) zakládá ohlašovny požárů,
- d) zajišťuje zdroje vody pro hašení požárů a zajistí jejich trvalou dostupnost, určuje další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro udržení jejich pravidelného využití,
- e) umožňuje umístění jednotek Hasičského záchranného sboru na svém území v souladu s nařízením kraje,
- f) organizuje preventivní výchovné aktivity v oblasti požární ochrany. (Požární řád města Čáslav, 2021)

Ochrana životů, zdraví a majetku občanů před požáry, živelními pohromami a jinými mimořádnými událostmi v katastru města je zajištěna:

- a) Jednotkou Hasičského záchranného sboru Kraje se sídlem v Kladně – Územním obvodem Kutná Hora, PS Čáslav, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru kraje,
- b) dále jednotkami požární ochrany dle zařazení v plošném pokrytí území kraje. (Požární řád města Čáslav, 2021)

K zabezpečení úkolů podle prvního odstavce obec:

- a) Pověřuje zastupitelstvo pravidelným projednáním stavu požární ochrany ve městě minimálně jednou za pololetí a vždy po závažných mimořádných událostech, které mají vztah k požární ochraně města,
- b) pověřuje kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně v určeném rozsahu odborně způsobilou osobou, která zajišťuje poradenský servis v oblasti požární ochrany. (Požární řád města Čáslav, 2021)

7.2.2 Podmínky požární bezpečnosti při činnostech, v objektech nebo v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru se zřetelem na místní podmínky

Činnosti, při kterých hrozí nebezpečí vzniku požáru, se dle místních podmínek považují za akce s větším počtem osob, pro které jsou vydány obecně závaznou vyhláškou podmínky týkající se požární ochrany. Tyto akce zahrnují například letní kina, přírodní divadla, taneční zábavy, jarmarky, lunaparky, ohňostroje, výstavy, hromadná sportovní a kulturní vystoupení, cirkusy a podobné události. (Požární řád města Čáslav, 2021)

Za období se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru se dle místních podmínek považuje období nepříznivých klimatických podmínek, které řeší Nařízení Středočeského kraje č. 4/2010. Toto období stanoví podmínky pro zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, například v případě dlouhotrvajícího sucha. V tomto období je požární bezpečnost zajištěna opatřeními, jako je zákaz kouření v přírodním prostředí, zákaz pálení křoví, zákaz rozdělávání ohňů na místech, kde by se mohly šířit, zákaz táboření mimo vyhrazené prostory, zákaz vjezdu motorových vozidel do lesů a na polní cesty (s výjimkou vlastníků a uživatelů lesů a zemědělských pozemků při jejich obhospodařování) a zřízení požární hlídky. (Požární řád města Čáslav, 2021)

Dále je rizikové topné období, které trvá od 15. září kalendářního roku do 31. května následujícího roku. Před zahájením topného období je každý provozovatel tepelných zdrojů s odvodem spalin do komínů povinen zajistit provedení kontroly a čištění komínových těles odborně způsobilou osobou a zajistit odstranění případných závad. (Požární řád města Čáslav, 2021)

7.2.3 Zdroje požární vody

Město v případě potřeby vypracovává a udržuje aktualizovaný plán města, který obsahuje informace o zdrojích vody pro hašení požárů, čerpacích stanicích pro požární techniku a příjezdových komunikacích. Tento plán je předáván jednotce požární ochrany Hasičského záchranného sboru Kraje se sídlem v Kladně – Územní odbor Kutná Hora. Mezi tyto zdroje patří rybníky (Homolka, Podměstský rybník), studna nacházející se na dvoře Městského úřadu a hydrantová síť. (Požární řád města Čáslav, 2021)

7.2.4 Ohlašovny požáru

Proces přijímání ohlášení požáru, živelních pohromy nebo jiných mimořádných událostí v katastru města je zajištěn prostřednictvím následujících ohlašoven požáru:

- Městská nemocnice Čáslav

Adresa: Jeníkovská 348, 286 01 Čáslav

Telefonní číslo v pracovní době: 327 305 111

- Městský úřad Čáslav

Adresa: Žižkovo náměstí čp. 1, 286 01 Čáslav

Telefonní číslo v pracovní době: 327 300 200

Telefonní číslo mimo pracovní dobu: Městská policie – 327 300 240, tísňové volání – 156 (Požární řád města Čáslav, 2021)

7.3 Vybrané vzniklé mimořádné události na území vybrané obce

Na základě dostupných materiálů a informací byly vybrány vzniklé mimořádné události ve vybrané obci za rok 2023. V souvislosti s tematikou byla také vyhotovena tabulka vzniklých mimořádných událostí za posledních deset let pomocí ročenek Hasičského záchranného sboru České republiky.

Tabulka 3 – Přehled mimořádných událostí v obci Čáslav mezi lety 2014 až 2023 (Statistická ročenka 2015–2024, MV – GŘ – HZS ČR)

Rok	Požáry	Dopravní nehody	Únik nebezpečných chemických látek	Technické havárie	Ostatní mimořádné události	Plané poplachy	Celkem
2014	39	54	8	82	0	5	188
2015	38	50	14	93	0	15	210
2016	36	61	11	59	0	5	172
2017	43	53	12	137	2	5	252
2018	44	59	13	108	0	19	243
2019	44	69	15	135	0	10	273
2020	29	61	11	189	0	18	308
2021	34	54	17	146	0	13	264
2022	51	63	4	187	1	24	330
2023	33	55	21	158	0	18	285
Celkem	391	579	126	1294	3	132	2525

Z výše uvedené tabulky lze zjistit, že největší množství mimořádných událostí vzniklo v roce 2022, kdy největší část tvořily technické havárie a poměrně další velkou část tvořily dopravní nehody. Nelze opomenout i rok 2020, ve kterém byl také velký nadstandard v počtu mimořádných událostí. Jako nejbezpečnější lze označit roky 2014 a 2016, počet mimořádných událostí nepřesáhl ani hranici dvou stovek a v roce 2014 mimořádné události dosáhly jen poloviny oproti roku 2022.

7.3.1 Nátok neznámé látky ropného původu na ČOV Čáslav

Ráno 1. února 2023 byl na ČOV Čáslav zaznamenán únik odpadních vod obsahujících ropné látky, což vedlo k vyhlášení havárie. Na místo byly okamžitě povolány příslušné orgány, včetně Povodí Labe, vodoprávního úřadu Čáslav, HZS ČR, Policie ČR a ČIŽP. Obsluha ČOV okamžitě zastavila odtok kontaminované vody do vodního toku Brslenka a odpadní vody byly zadrženy v dešťové nádrži. Profesionální a dobrovolní hasiči provedli zásah, rozmístili absorpční válce a odstraňovali ropné látky z vodních ploch ČOV. Po naplnění dešťové nádrže bylo nutné regulovat odtok vody do Brslenky. Po značném množství odčerpání ropných látek byl odtok vizuálně čistý. Hasiči ukončili zásah odstraňování okolo 16:30 hodin. Následně probíhala odborná likvidace vzniklého odpadu. Vodoprávní úřad Čáslav a Policie ČR společně se zaměstnanci VHS Vrchlice – Maleč, a.s. se snažili najít pachatele havárie. Byly zkontrolovány kanalizační stoky a přípojky hlavních producentů průmyslových odpadních vod, ale viníka se nepodařilo odhalit. VHS Vrchlice – Maleč, a.s. podávala podnět Policii ČR k prošetření. Absorpční válce zůstali na Brslence ještě několik dní pro zachycení možného zbytkového znečištění. Díky rychlému zásahu zaměstnanců a profesionální práci hasičských jednotek nedošlo k ohrožení životního prostředí. (Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a.s., © 2015)

7.3.2 Požár skládky

Dne 19. června 2023 v 19:55 byla ohlášena událost na skládce komunálního odpadu na západním okraji Čáslavi. Profesionální hasiči z Čáslavi a Kutné Hory spolu s dobrovolnými jednotkami z obcí Čáslav, Dolní Bučice, Olšany a Vrды byli nasazeni k hašení požáru. Kvůli rychlému šíření plamenů byl ve 20:08 vyhlášen druhý stupeň požárního poplachu a k zásahu byly povolány další dobrovolné jednotky z Křesetic, Kutné Hory – Malína, Nových Dvorů a Žleb. Velitel zároveň požádal o protiplynový automobil se zásobami lahví se stlačeným vzduchem, neboť zásah probíhal v dýchací technice. Místní dobrovolná jednotka zřídila čer-

pací stanoviště na nedalekém rybníku Zemánek pro doplňování cisteren, kterých se k události sjelo celkem třináct. Hasiči nejprve likvidovali plameny několika vodními proudy a poté zasažený prostor skládky dále ochlazovali. Zároveň byla použita těžká technika k zahrnování hořící hmoty. Správce skládky zajistil pitný režim pro všechny hasiče. Asi ve 21:45 byla lokalizována a následně i likvidována událost, po které se jednotky začaly postupně stahovat zpět na své základny. Pravděpodobnou příčinou požáru bylo samovznícení. Kolem 22:00 bylo místo události předáno vedoucímu provozu skládky. (HZS Středočeského kraje, 2023)

Na obrázku 7 zobrazeném níže lze vidět hašení požáru na skládce v Čáslavi v roce 2023.

Obrázek 7 – Likvidace požáru čáslavské skládky (Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje, 2023)

7.3.3 Havárie osobního automobilu

Dne 28. dubna 2023 v 16:38 došlo k havárii osobního vozidla na silnici třetí třídy severovýchodně od Čáslavi poblíž letiště, kde vozidlo narazilo do zábradlí na můstku a zůstalo viset nad Koudelovým potokem. Operační středisko HZS Středočeského kraje vyslalo profesionální jednotku z Čáslavi k této události. Hasiči poskytli první pomoc zraněnému řidiči a předali ho zdravotnické záchranné službě na páteřové desce, následně pomohli s jeho přeložením na nosítka do sanitního vozu. Poté zabezpečili automobil proti možnému vzniku požáru. Po vyšetření nehody dopravní policií jednotka asistovala při naložení vozidla na odtahovou službu. Starosta Čáslavi byl informován o události a zajistil povolání technických

služeb pro opravu zábradlí a poškozených dopravních značek. (HZS Středočeského kraje, 2023)

7.4 Vybraná cvičení jednotek požární ochrany

Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje nařídil provedení cvičení s taktickým zaměřením v letech 2019 a 2023, do kterého byly zapojeny jednotky integrovaného záchranného systému z Čáslavi. V roce 2019 se jednotky požární ochrany cvičily v koordinaci a spolupráci při zvládnání následků letecké havárie vojenského letounu, která způsobila vysoký počet zraněných osob. V roce 2023 se složky integrovaného záchranného systému procvičovaly společné postupy a reakci po výbuchu výrobního zařízení na výrobu drog.

7.4.1 Taktické cvičení z roku 2019

Ve středu 23. října 2019 se konalo cvičení jednotek požární ochrany v areálu 21. základny taktického letectva v Čáslavi. Hlavním cílem tohoto cvičení bylo ověřit schopnost spolupráce mezi letištními hasiči, Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje a Sbohem dobrovolných hasičů obce Chotusice při zvládnání následků letecké havárie vojenského letounu s vysokým počtem zraněných osob. Při přípravě cvičení sehráli významnou roli pracovníci letecké základny. Jejich úsilí se zaměřovalo zejména na zajištění trosk letounu a vytvoření pyrotechnických efektů, což významně přispělo k zvýšení atraktivity samotného cvičení. (Ministerstvo obrany České republiky, 2019)

Výsledky cvičení

Nebyly zjištěny žádné nedostatky.

7.4.2 Taktické cvičení z roku 2023

Ve středu 18. října 2023 se v Národním zemědělském muzeu v Čáslavi konalo taktické cvičení integrovaného záchranného systému Středočeského kraje s názvem "Varna 2023". Hlavním cílem cvičení bylo procvičit společný postup složek IZS při zásahu po výbuchu drogové laboratoře. Podle scénáře události došlo k náhodnému výbuchu v opuštěné budově, což vyžádalo koordinovanou reakci hasičů, policie a zdravotnické záchranné služby. Na místo události dorazila dobrovolná jednotka Čáslav, která identifikovala budovu jako možnou nelegální drogovou laboratoř. Během dalšího průzkumu však došlo k další explozi a zranění deseti osob. Po příjezdu dalších jednotek byl zřízen štáb velitele zásahu, který řídil likvidaci hoření a záchranné operace. Hasiči provedli záchranu zraněných, jejichž ošetření

a transport byl součástí cvičení. Kriminalisté Policie ČR provedli zajištění důkazního materiálu, následně byla prostor dekontaminován. Speciální týlové zabezpečení a zázemí pro zasahující zajistila Jednotka sboru dobrovolných hasičů Kutná Hora – Poličany. Hasiči pracovali s nezbytnými ochrannými prostředky a zachráněné osoby byly dekontaminovány před transportem. Cvičení se zúčastnily profesionální a dobrovolné jednotky hasičů, policie, zdravotnická záchranná služba a městská policie. Po ukončení cvičení bylo provedeno vyhodnocení taktického a strategického průběhu zásahu. (Svoboda, 2023)

Na obrázku 8 níže lze vidět foto z již zmíněného taktického cvičení.

Obrázek 8 – Taktické cvičení v Čáslavi 2023 (Svoboda, 2023)

Výsledky cvičení

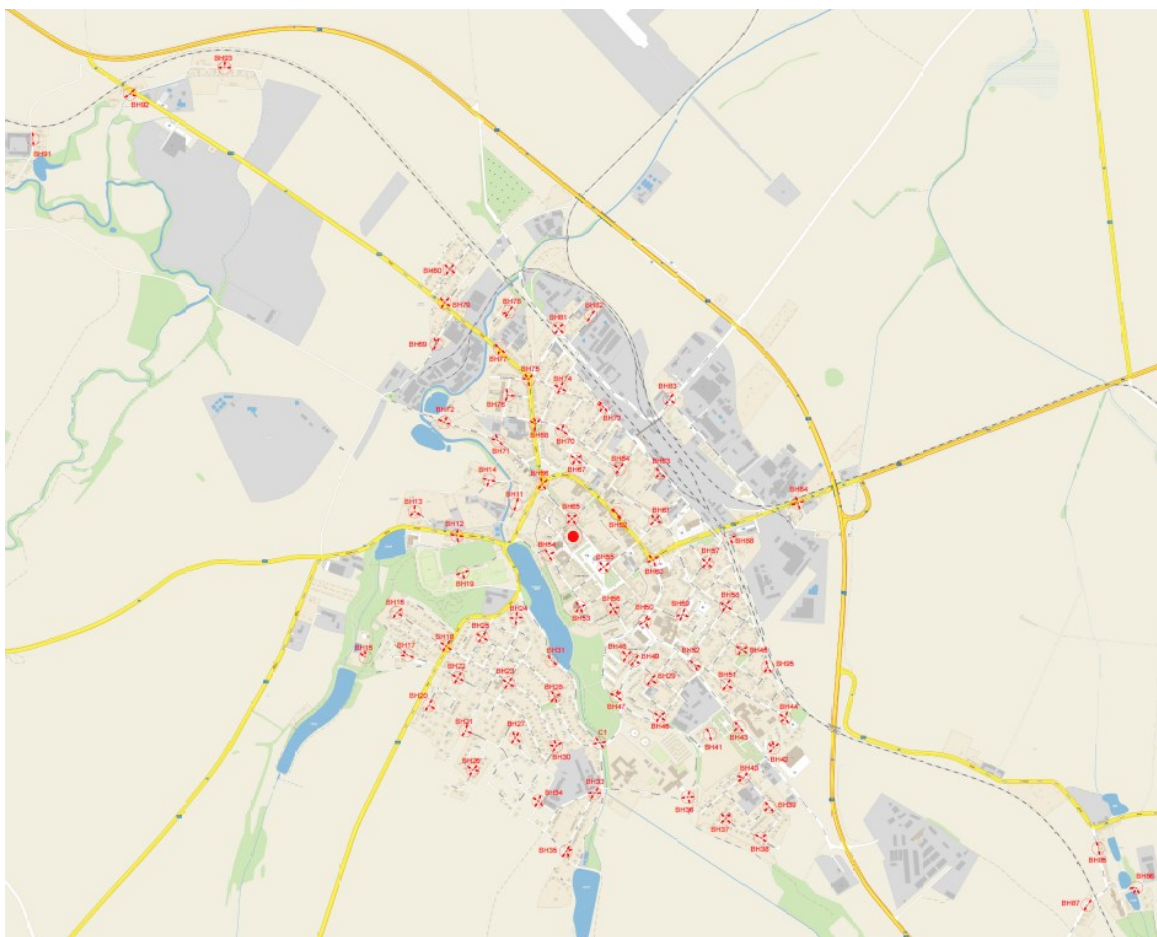
Vzhledem ke klimatickým podmínkám proběhla dekontaminace osob fiktivně. U zbytku cvičení nebyly zjištěny žádné nedostatky.

7.5 Varování a informování obyvatelstva v obci Čáslav

Obyvatelstvo je upozorňováno na možné hrozby nebo vznik mimořádných událostí prostřednictvím varovného signálu nazývaného „Všeobecná výstraha“. Tento signál se projevuje zvukem kolísavého tónu sirény, který trvá 140 vteřin, a může být opakován třikrát v intervalech přibližně tři minut. Po zaznění tohoto signálu následuje mluvené varování, v němž jsou obyvatelům sděleny základní informace o hrozícím nebezpečí. K doručování těchto varovných informací se využívají elektronické zařízení varování, která jsou schopna reprodukovat hlasovou informaci. (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2023)

Na obrázku 9 níže je zmapováno rozmístění koncových prvků varování ve vybrané obci.

Obrázek 9 – Rozmístění koncových prvků varování v Čáslavi (Městský Úřad Čáslav, 2024)

Obec disponuje šesti rotačními sirénami, které jsou v majetku HZS a jsou umístěny v MŠ Jahodová, ZUŠ Čáslav, radnice Čáslav, ZŠ Husova, DD Čáslav a v budově firmy ZENIT. Jako další prostředek pro varování obyvatelstva město využívá webové stránky obce, Facebook obce Čáslav a MUNIPOLIS. Dále od roku 2018 je nově instalován bezdrátový rozhlas

typu VoiceGuard. Bezdrátový varovný systém je rozmístěn nejen v celém městě, ale i v okolních oblastech jako Kalabousek, Lochy a Filipov. Celkem bylo instalováno 85 bezdrátových senzorů a 287 reproduktorů. Tyto hlásná místa jsou umístěny na veřejných osvětleních a jsou centrálně ovládány z budovy městské policie. Tento moderní systém umožňuje varování v celé oblasti, částech města nebo jen ve vybraných místech. Lze ho ovládat i pomocí telefonu a je součástí celorepublikového systému varování a informování, který spravuje Hasičský záchranný sbor ČR. Dalšími prvky varovného systému jsou digitální povodňový plán města a nový varovný bod na říčce Brslenka, který slouží k včasnému varování před zvýšeným průtokem vody. Tento projekt byl spolufinancován Evropskou unií a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu životního prostředí. Celkové náklady činily 4 417 852 Kč, z čehož 70 % bylo pokryto dotací ve výši 3 092 496 Kč. (Klinkáček, 2018)

Aktuální systém varování v obci je dostačující a dobře slyšitelný. Navzájem se způsoby varování a informování obyvatelstva doplňují. Všechny uvedené způsoby informování a varování obyvatelstva byly již využity v posledních letech a osvědčily se (např. při řešení epidemie COVID-19, při pátrání po pohřešované osobě, nebo při informování o taktickém cvičení složek IZS). Na trhu se momentálně nepohybuje novější typ varovného systému, avšak obec se v tomto oblasti bezpečnosti nikdy modernizaci nebrání.

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření je základní sociologickou metodou sběru informací, která se opírá o získávání empirických údajů prostřednictvím dotazníků. Dotazník je formulář obsahující soubor otázek, na něž respondenti písemně, slovně nebo elektronicky odpovídají. Nejčastěji obsahuje uzavřené otázky, aby vyplnění nevyžadovalo dodatečné vysvětlení, což usnadňuje zpracování dat. Instrukce pro respondenty a úvodní vysvětlení jsou součástí dotazníku. Rozvržení otázek v dotazníku by mělo respektovat myšlenkové postupy respondentů, a to tak, že začíná jednoduchými otázkami a postupně se zvyšuje náročnost a zajímavost tématu, aby nakonec opět klesla, předpokládajíc únavu respondentů. Dramaturgie dotazníku závisí na charakteru tématu, délce dotazníku a úrovni vzdělání respondentů. Šetření dotazníkovou metodou umožňuje s relativně nízkými náklady získat velké množství dat od širokého spektra respondentů. Nicméně, omezení spočívají v menší kontrole procesu dotazování a možnosti ovlivnění odpovědí jinými osobami. (Nešpor, 2017)

Dotazníkové otázky mohou být rozděleny do tří základních typů:

Otevřené otázky – respondent má volnost v odpovědi a může vyjádřit své názory, postoje nebo zkušenosti podle svého uvážení.

Uzavřené otázky – respondent má k dispozici předem připravené možnosti odpovědí a vybírá jednu z nich.

Polouzavřené otázky – kombinují prvky otevřených a uzavřených otázek. Respondent má možnost vybrat jednu z předem připravených možností odpovědi, ale má také možnost uvést vlastní odpověď. (Nešpor, 2017)

8.1 Přípravenost obyvatelstva na mimořádnou událost ve vybrané obci

Dotazník byl vytvořen v digitální formě a zaměřen na obyvatele obce Čáslav. Šířil se online prostřednictvím odkazů zasílaných emailem a prostřednictvím sociálních médií, zejména Instagramu, Messengeru a Facebooku. Oslovováni byli lidé téměř všech věkových skupin prostřednictvím škol, diskuzních skupin na sociálních sítích a firemních prostředí. Dotazník se skládá z 20 různých otázek, všechny otázky jsou tvořeny uzavřenou formou z důvodu úspory času respondentů, první 3 otázky jsou orientační, o jaký typ respondenta se jedná, u 11 otázek jsou otázky tvořeny tak, že musí být vybrána správná nebo špatná odpověď, zbylé otázky jsou mířeny přímo na respondenta, jak je připraven na mimořádnou událost, jak se k němu daná problematika vztahuje a jaké má zkušenosti v této tématice, 1 otázka

z tohoto odvětví je tvořena tak, aby respondent vyplnil libovolný počet odpovědí. Průměrná doba vyplnění byla 5 minut a 45 vteřin a celkový počet respondentů byl 518, což je téměř 5% obce.

Respondenti byli osloveni pomocí následující žádosti:

Dobrý den,

rád bych se představil. Jmenuji se Martin Pecha a studuji na Fakultě logistiky a krizového řízení na Univerzitě Tomáše Bati ve městě Uherské Hradiště.

Chtěl bych Vás požádat o pomoc při zpracování mé bakalářské práce na téma: „Připravenost obyvatelstva v obci Čáslav na mimořádné události“. Vytvořil jsem krátký dotazník, který najdete na následující adrese: <https://forms.office.com/e/Jfwb3MSE0z>

Ujišťuji Vás, že vyplnění dotazníku zabere pouhých pár minut a Vaše odpovědi zůstanou zcela anonymní. Vaše znalosti jsou pro mě klíčové a velmi mi pomohou v mé bakalářské práci. Vaší spolupráce si velice vážím a předem Vám děkuji za Váš čas.

S pozdravem

Martin Pecha

Následující část podkapitoly zahrnuje podrobný rozbor jednotlivých otázek a odpovědí.

Otázka číslo 1: Jaké je Vaše pohlaví?

V první otázce bylo zjišťováno pohlaví respondentů. Celkem dotazník vyplnilo 518 lidí, z nichž 330 byly ženy, 182 mužů a 6 osob odmítlo uvést své pohlaví. Poměr mezi ženami a muži nebyl vyrovnaný, ženy značně převažovaly.

Graf 1 – Otázka číslo 1 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 2: Jaký je Váš věk?

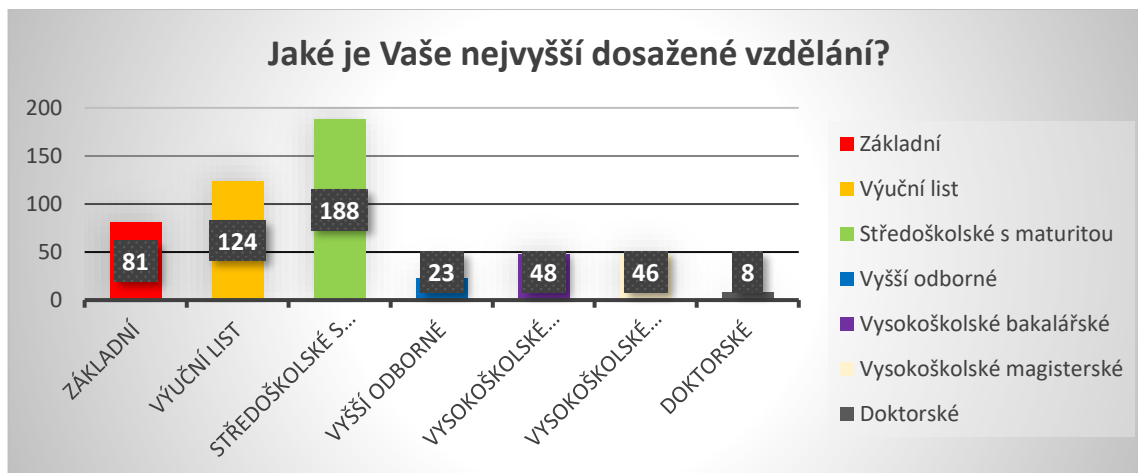
Ve druhé otázce je zkoumán věk respondentů. Nejvíce zastoupená skupina byla ve věku 31–45 let, s celkem 135 osobami. Následuje skupina respondentů ve věku 46–59 let, která tvořila 123 dotazovaných. Respondentů ve věku 20–30 let se zúčastnilo 108, věk 15–19 let představovalo 107 dotazovaných a poslední kategorii tvořili lidé ve věku 60 a více let jejichž počet činil 45.

Graf 2 – Otázka číslo 2 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Ve třetí otázce bylo zjišťováno nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Nejčastěji uváděným vzděláním je středoškolské s maturitní zkouškou, kterého dosáhlo 188 respondentů. Dále 123 respondentů má výuční list, 81 má základní vzdělání, 48 vysokoškolské bakalářské, 46 vysokoškolské magisterské, 23 vyšší odborné a 8 respondentů má doktorské vzdělání.

Graf 3 – Otázka číslo 3 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 4: Víte, co znamená pojem mimořádná událost?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda dotazující mají schopnost přesně definovat pojem „mimořádná událost“. Správnou odpověď vybralo 367 respondentů, která zněla, že mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Ostatní dotazující zvolili špatné odpovědi, 86 osob vybralo odpověď definující pojem „bezpečnost“, která zněla, že mimořádná událost je stav, při kterém je přijatelná pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech, stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat, Zbylých 65 respondentů vybralo odpověď, která zněla, že mimořádná událost je událost, kterou lidé vyhodnotí jako nepříznivou, ohrožující to, co je pro ně důležité, což je definice pro pojem „krizová situace“.

Graf 4 – Otázka číslo 4 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 5: Zažili jste už někdy nějakou mimořádnou událost kromě pandemie Covid 19?

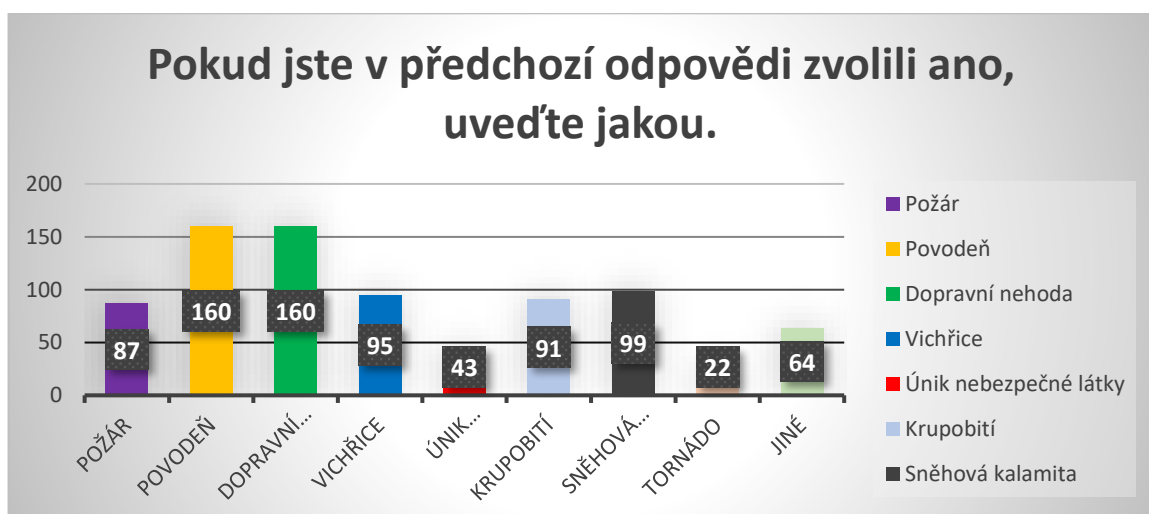
Tato otázka měla za úkol zjistit, jestli si respondenti myslí, zda zažili nějakou mimořádnou událost. 324 respondentů odpovědělo, že mimořádnou událost zažilo a 194 dotazovaných odpovědělo, že nikoliv. Z této odpovědi tedy lze vyčíst, že mnoho osob neví, co pojem „mimořádná událost“ představuje, jelikož prakticky každý mimořádnou událost někdy zažil, například vichřici nebo sněhovou kalamitu.

Graf 5 – Otázka číslo 5 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 6: Pokud jste v předchozí odpovědi zvolili ano, uveďte jakou.

Otázka 6 navazuje na tu předchozí. Pokud dotazovaní v minulé otázce zvolili možnost „ano“, tak v této otázce měli vybrat mimořádné události, které někdy v životě zažili, v otázce šlo vybrat více odpovědí. Jako nejčastější mimořádnou událostí byla vybrána povodeň a dopravní nehoda, kterou shodně zvolilo 160 osob, dále sněhová kalamita (99), vichřice (95), krupobití (91), požár (87), únik nebezpečné látky (43), tornádo (22) a jako možnost „jiné“ zvolilo 64 dotazujících.

Graf 6 – Otázka číslo 6 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 7: Jakým způsobem se připravujete na mimořádnou událost?

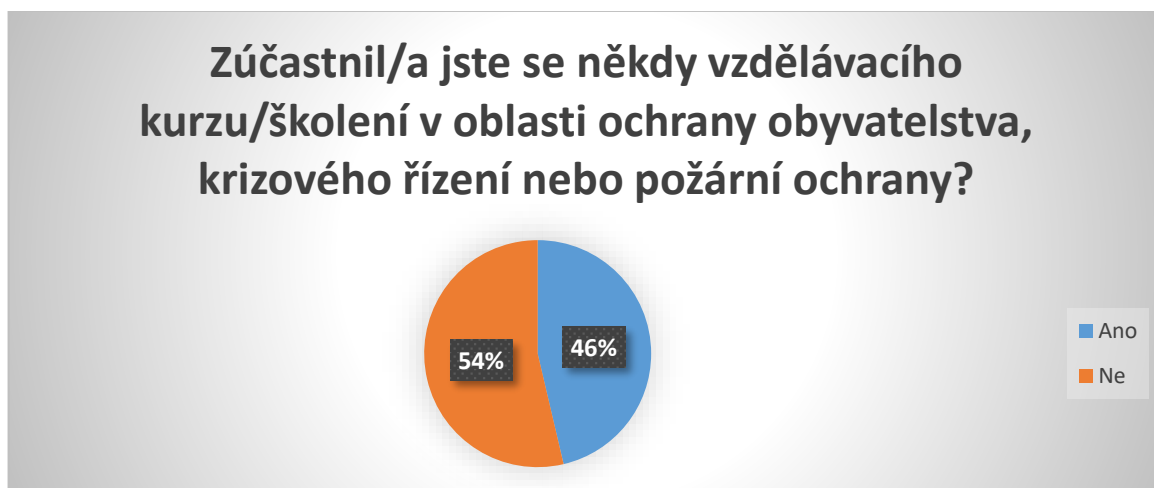
Tato otázka zkoumala způsoby, kterými se lidé připravují na mimořádné události a výsledky jsou více než znepokojivé. Skoro polovina respondentů, konkrétně 247 osob, uvedla, že se na takové události vůbec nepřipravují. 130 respondentů uvedlo, že se připravují v rámci své práce nebo školního prostředí, 93 respondentů se připravuje doma a zbývajících 48 osob se připravuje prostřednictvím kurzů nebo školení.

Graf 7 – Otázka číslo 7 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 8: Zúčastnil/a jste se někdy vzdělávacího kurzu/školení v oblasti ochrany obyvatelstva, krizového řízení nebo požární ochrany?

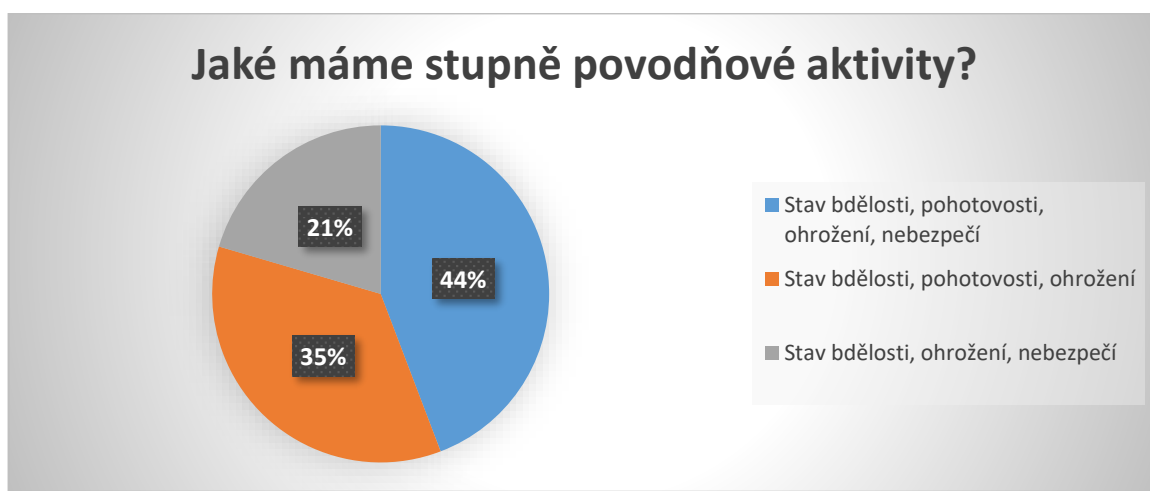
Tato otázka měla za úkol zjistit, zda se někdy v životě dotazující zúčastnili kurzu nebo školení v rámci ochrany obyvatelstva, krizového řízení nebo požární ochrany. Výsledky dopadly velice špatně, jelikož 278 respondentů údajně nikdy žádné školení nebo kurz v tomto odvětví neabsolvovali, zbylých 240 osob tyto kurzy/školení absolvovalo.

Graf 8 – Otázka číslo 8 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 9: Jaké máme stupně povodňové aktivity?

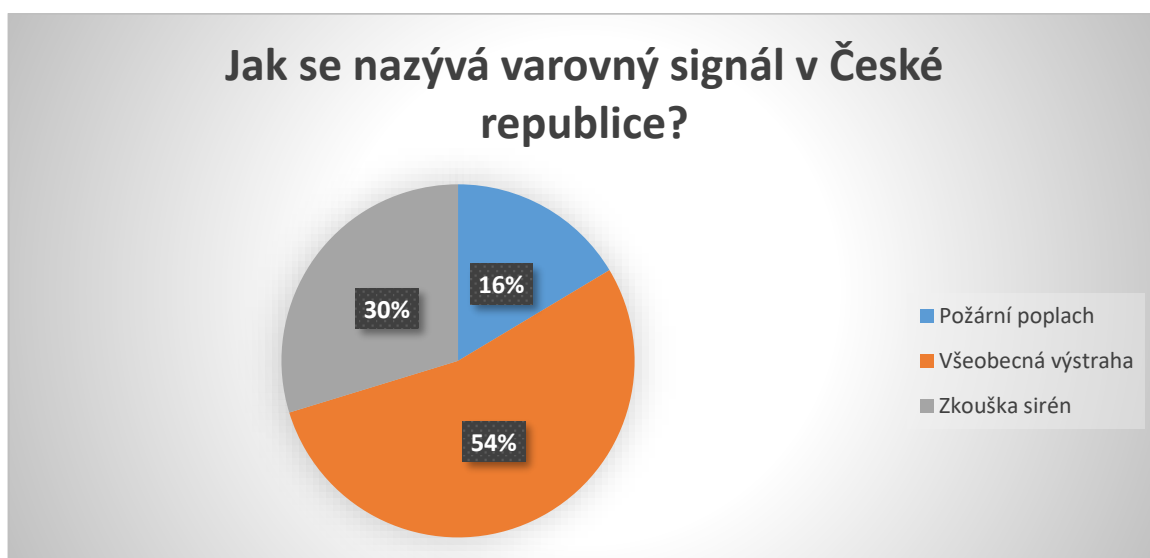
Tato otázka měla za cíl zjistit, zda obyvatelé Čáslavi znají názvy a počet stupňů povodňové aktivity. Správně na ni odpovědělo pouze 183 respondentů, kteří identifikovali 3 stupně: stav bdělosti, pohotovosti a ohrožení. Špatnou odpověď, stupně: stav bdělosti, pohotovosti, ohrožení a nebezpečí, zvolilo 229 respondentů. Zde byl chyták, protože byl přidán fiktivní čtvrtý stupeň, který vůbec neexistuje. Špatnou odpověď, stav bdělosti, ohrožení, nebezpečí, zvolilo 106 respondentů.

Graf 9 – Otázka číslo 9 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 10: Jak se nazývá varovný signál v České republice?

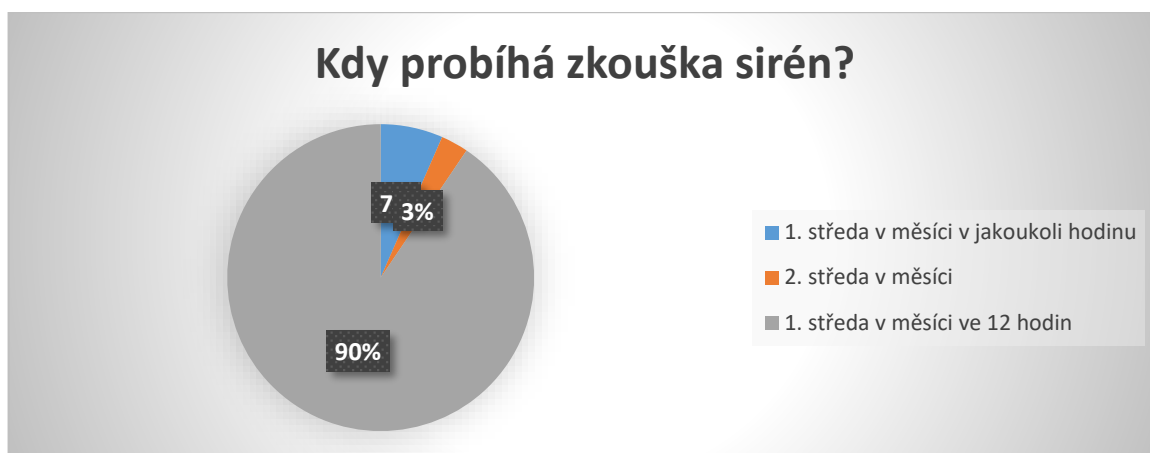
V této otázce bylo zjišťováno, jestli respondenti vědí, jak se nazývá v České republice varovný signál. 279 obyvatel odpovědělo správně „všeobecná výstraha“, 154 dotazovaných opovědělo špatně „zkouška sirén“ a 85 respondentů zvolilo chybně „požární poplach“.

Graf 10 – Otázka číslo 10 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 11: Kdy probíhá zkouška sirén?

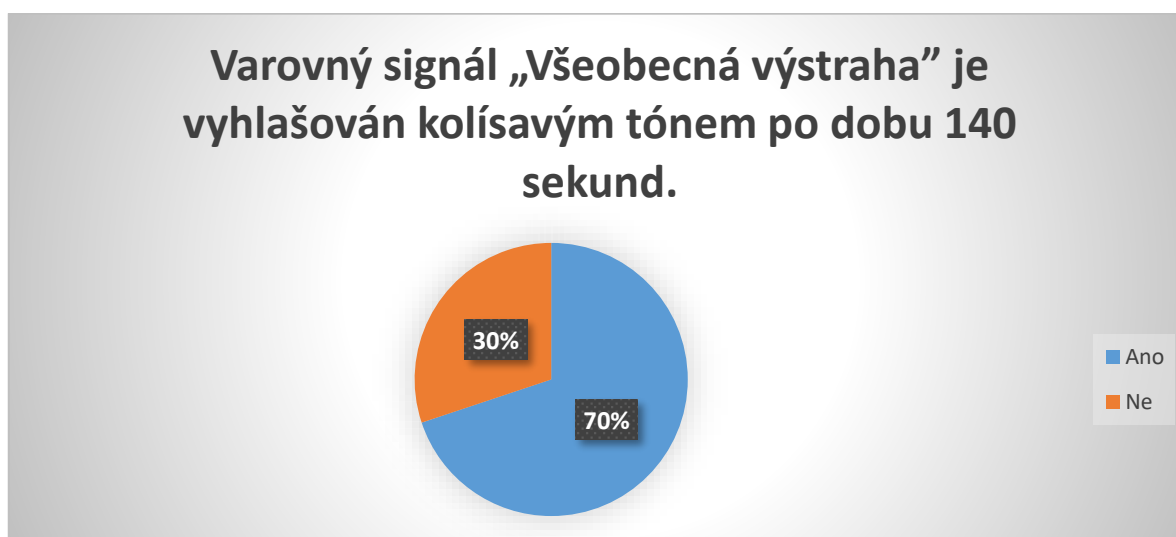
Každou první středu v měsíci ve 12 hodin probíhá "Zkouška sirén". Před a po zaznění signálu je zpravidla oznámeno, že zkouška proběhne nebo již proběhla. Správně na tuto otázku odpovědělo 469 respondentů. 34 obyvatel chybně zvolilo, že signál probíhá ve středu, ale v jakoukoliv hodinu. Dalších 15 respondentů zvolilo špatnou odpověď, která tvrdila, že zkouška sirén probíhá druhou středu v měsíci. Odpovědi dopadly v této otázce poměrně pozitivně.

Graf 11 – Otázka číslo 11 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 12: Varovný signál „Všeobecná výstraha“ je vyhlášován kolísavým tónem po dobu 140 sekund.

V této části měl respondent určit, zda je tvrzení pravdivé nebo ne. Správnou odpověď, že se jedná o pravdivé tvrzení, zvolilo 362 dotazovaných. Chybně odpovědělo 156 dotazovaných. Jelikož se jedná o jednu z důležitějších otázek, je výsledek znepokojující.

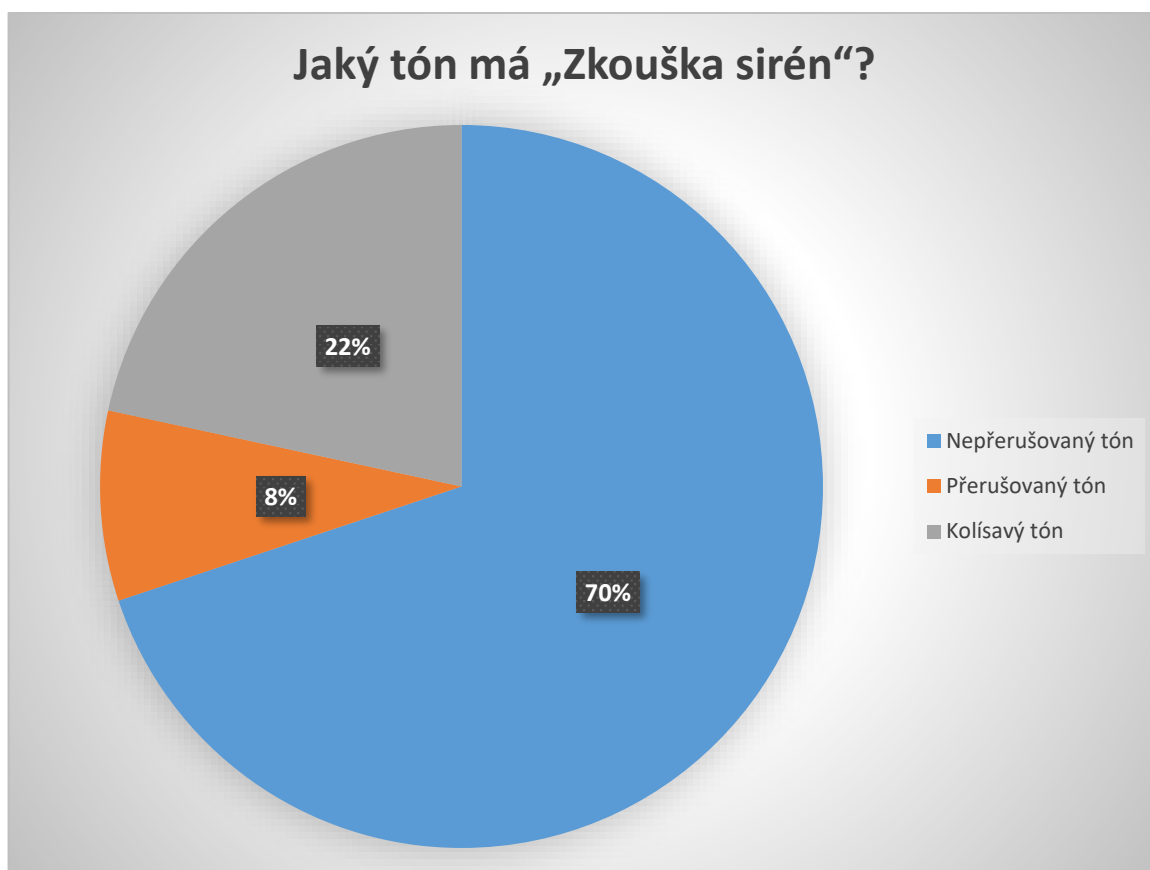

Graf 12 – Otázka číslo 12 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 13: Jaký tón má „Zkouška sirén“?

Další otázka týkající se zvuku byla, jaký tón má „zkouška sirén“. Správnou možnost, že se jedná o nepřerušovaný tón zvolilo 362 obyvatel. Špatnou možnost, že se jedná o kolísavý tón, zvolilo 112 respondentů a druhou špatnou možnost, že se jedná o přerušovaný tón, vybralo 44 dotazovaných.

Graf 13 – Otázka číslo 13 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 14: Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?

V této otázce bylo zjišťováno, jestli respondenti vědí, jak se zachovat při vyhlášení „všeobecné výstrahy“. Zároveň se jednalo o jednu z nejdůležitějších otázek z celého dotazníku. Jak se správně zachovat vědělo 388 obyvatel, protože zvolili správnou možnost, která zněla: „Vyhledám nejbližší bezpečný úkryt a zabezpečuji ho tím, že utěsním všechny dveře a okna, abych minimalizoval/a riziko kontaminace v případě úniku nebezpečné látky. Poté čekám na informace z mediálních zdrojů, jako je televize, rozhlas a internet.“ Špatnou odpověď, kterou zvolilo 96 respondentů zněla: „Vyhledám úkryt v nejbližším bezpečném objektu a pokusím se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna, pro případ zamoření při úniku nebezpečnou látkou. Začnu telefonovat na příslušná telefonní čísla (112, 158 atd.).“ Zbylých 34 dotazovaných by chybně zůstali venku a zjišťovali by, co se děje.

Graf 14 – Otázka číslo 14 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 15: Máte připravené evakuační zavazadlo pro případ evakuace z místa bydliště?

Otázka 15 měla zjistit, zda mají obyvatelé Čáslavi doma připravené evakuační zavazadlo pro případ evakuace z místa bydliště. Z odpovědí vyplynulo, že málo kdo má toto zavazadlo připravené a někteří respondenti ani nevědí, co to evakuační zavazadlo je. Možnost „ano“ zvolilo 41 osob, možnost „ne“ zvolilo 455 respondentů a 22 respondentů neví, co je evakuační zavazadlo.

Graf 15 – Otázka číslo 15 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 16: Která z těchto věcí nepatří do evakuačního zavazadla?

Další otázka měla zjistit, zda v případě vyhlášení evakuace obyvatelé Čáslavi znají, co do takového evakuačního zavazadla přímo nepatří. Z uvedených možností 451 osob vybralo správně, že by si s sebou nevezli televizi. Ostatní respondenti zvolili špatné odpovědi: léky (12), doklady (4), peníze (10), náhradní oblečení (2), potraviny a pití (3), malé hračky pro děti (24) a přenosné rádio s náhradními baterkami (12).

Graf 16 – Otázka číslo 16 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 17: Víte, co dělat, když Vám doma začne hořet olej v pánvi?

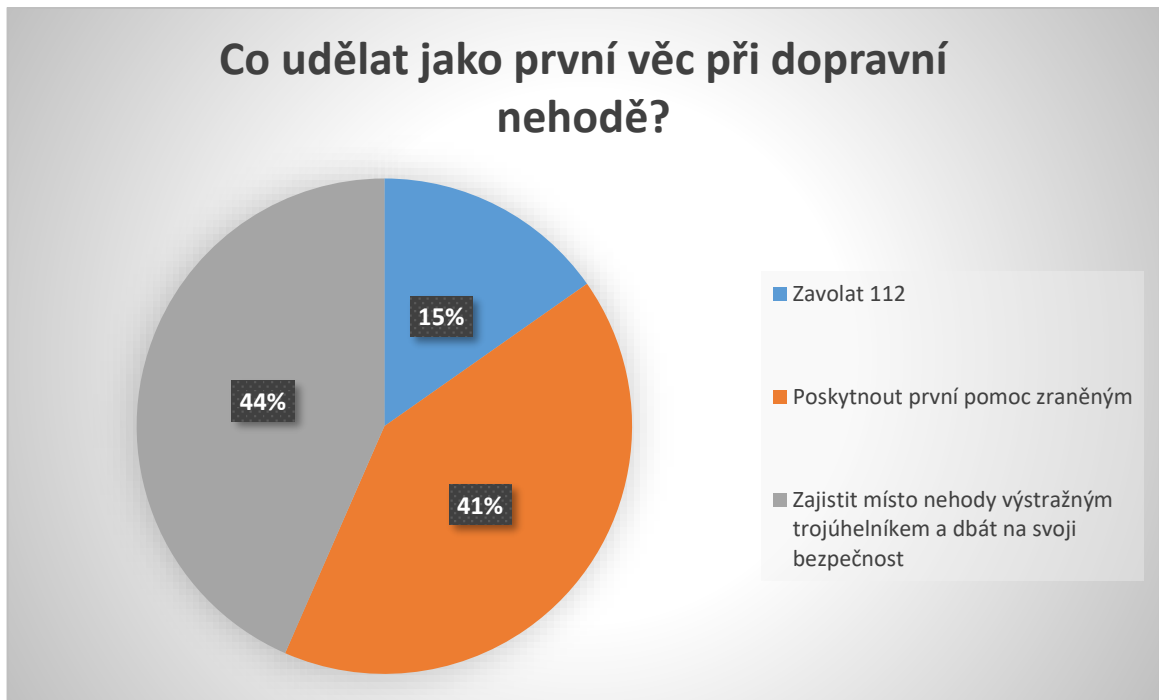
Otázka 17 měla za úkol zjistit, jestli respondenti vědí, jak reagovat, když začne hořet olej v pánvi. Tato otázka je jedna ze základních otázek z prevence před požáry a učí se již od základních škol. Výsledky dopadly poměrně dobře, 489 respondentů by vědělo, jak v této situaci reagovat a zvolili správnou možnost, která zněla: „vypnu přívod tepla a stačí oheň přikrýt například mokrou utěrkou, pekáčem, pánví nebo poklicí“. 23 dotazovaných by olej hasili vodou, což je extrémní chyba, jelikož takovéto počínání může způsobit požár a velké popáleniny. 6 lidí zvolilo špatnou a bizarní možnost, že by pánev vyhodili z okna, avšak tato situace se v minulosti už několikrát stala.

Graf 17 – Otázka číslo 17 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 18: Co udělat jako první věc při dopravní nehodě?

Tato otázka měla respondenty prověřit z toho, jestli vědí, co udělat jako první věc, když jsou svědky dopravní nehody. Správně by si počínalo 225 osob, když správně zvolili, že v první řadě se musí dbát na svoji bezpečnost a musí se zajistit místo nehody výstražným trojúhelníkem. Chybně by šlo 214 respondentů rovnou podat první pomoc zraněným, tento postup se však provádí až právě po zajištění místa nehody a dbání na svoji bezpečnost. Zbýlých 79 osob by volali tísňovou linku 112, to se však provádí až souběžně s druhým krokem.

Graf 18 – Otázka číslo 18 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 19: Kolik máme krizových stavů?

V otázce byli obyvatelé Čáslavi prověřováni, kolik krizových stavů je v České republice. Správně odpovědělo 195 respondentů, že jsou 4. Dalších 261 obyvatel si myslelo, že jsou jenom 3, 33 osob vybralo chybnou odpověď, že jsou jenom 2, a 29 lidí se mylilo, myslíc si, že je pouze jeden.

Graf 19 – Otázka číslo 19 (Vlastní, 2024)

Otázka číslo 20: Myslíte si, že jste dostatečně znalí v oblasti připravenosti na mimořádné události, abyste na tyto události dokázali včas a dobře zareagovat?

Tato otázka měla zjistit, jak by respondenti zhodnotili svou připravenost na mimořádné události a zda si uvědomují svůj skutečný stav znalostí v této tématice. 287 respondentů označilo svou znalost jako střední, přičemž v některých situacích věděli, jak se zachovat, zatímco v jiných ne. 170 respondentů uvedlo, že si nejsou jisti, jak by se v takových situacích zachovali. Pouze 61 respondentů prohlásilo, že jsou si jisti, jak by se v takových situacích zachovali.

Graf 20 – Otázka číslo 20 (Vlastní, 2024)

8.2 Zhodnocení dotazníkového šetření

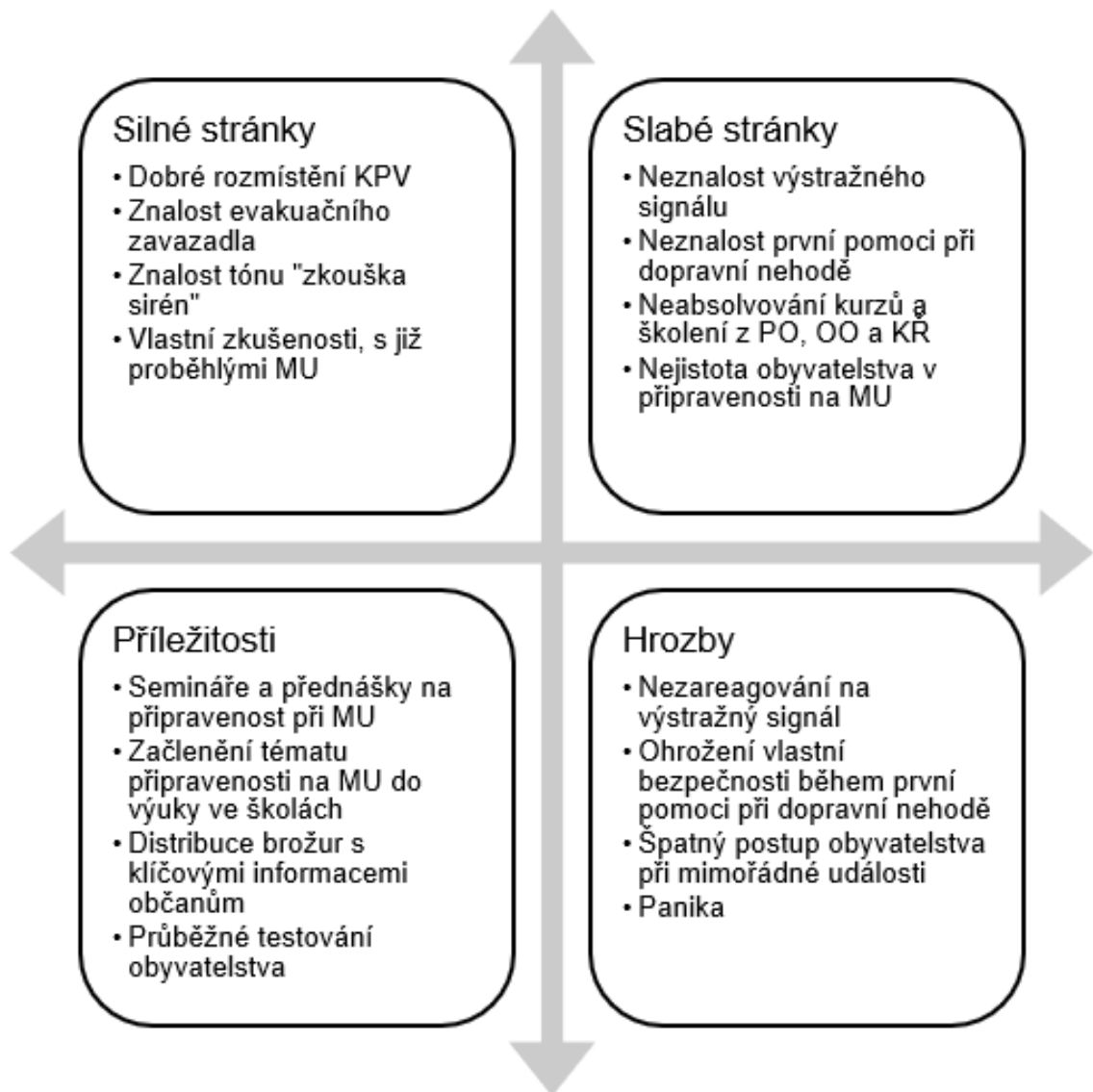
Z výsledků vyplývá, že obyvatelstvo není připraveno na mimořádné události a ani samo obyvatelstvo se připraveno necítí dle odpovědí na otázku číslo 20, jen 12% obyvatelstva je si jisto, že by vzniklé mimořádné události zvládlo a dobře na ně reagovalo.

Jako největší nedostatek je považována neznalost signálu „Všeobecná výstraha“ mnoha respondenty. Téměř třetina z respondentů nedokázala zvolit správnou odpověď, jak tento tón zní. Je klíčové umět rozpoznat tento tón, protože signalizuje blížící se nebo již probíhající mimořádnou událost. Tyto nedostatky vyplývají z toho, že se více než polovina dotazovaných na mimořádné události vůbec nepřipravují a neabsolvovali ani jedno školení nebo kurz v této tématice.

Dalším velkým nedostatkem je, že více než polovina dotazovaných neví, jak postupovat při dopravní nehodě. Jelikož většina respondentů má řidičské oprávnění, je toto zjištění velmi znepokojující.

9 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza vychází z odpovědí dotazníkového šetření a zaměřuje se na identifikaci silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Tyto faktory jsou následně zhodnoceny a zobrazeny ve čtyřech kvadrantech SWOT tabulky. (Sarsby, 2016)

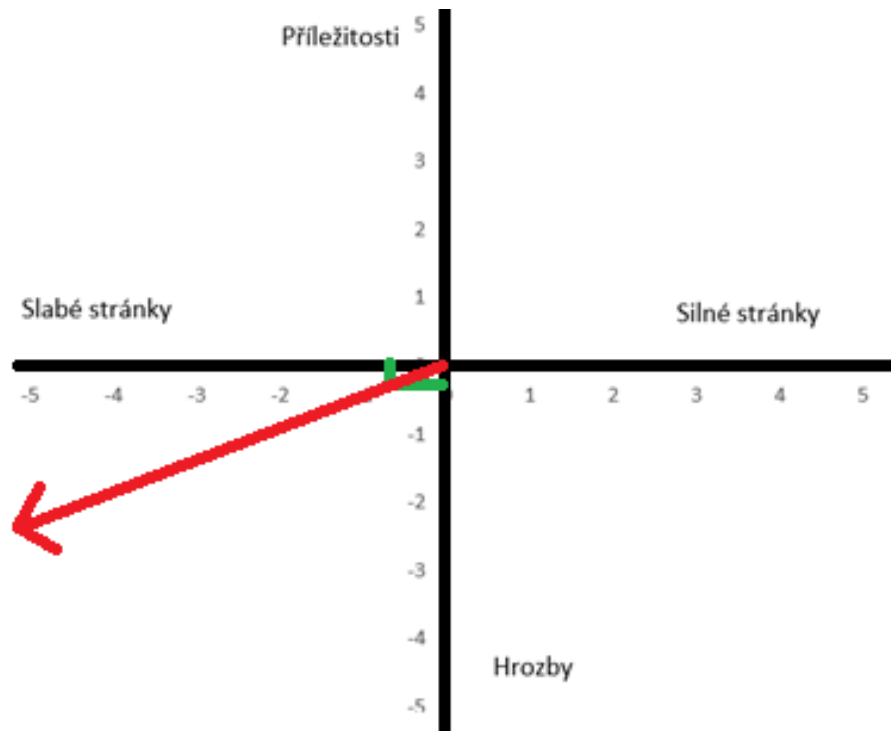
Obrázek 10 – SWOT analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb (Vlastní, 2024)
Prvním krokem bylo identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Poté byly tyto prvky ohodnoceny na škále, kde hodnoty pro silné stránky a příležitosti mohou být mezi <1;5>, zatímco hodnoty pro slabé stránky a hrozby mohou být mezi <- 1; -5>. Dále byly přiřazeny váhy jednotlivým parametrům, s tím, že součet vah v každém kvadrantu (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby) musí být 1. (Namugenyi et al., 2019)

Tabulka 4 – Tabulka hodnocení ke SWOT analýze (Vlastní, 2024)

	Parametr	Body	Váha	Výsledek		
Silné stránky	Dobré rozmístění KPV	5	0,3	1,5	-0,75	
	Znalost evakuačního zavazadla	5	0,3	1,5		
	Znalost tónu "zkouška sirén"	3	0,25	0,75		
	Vlastní zkušenosti, s již proběhlými MU	2	0,15	0,3		
		<1;5>	Σ1	Σ4,05		
Slabé stránky	Neznalost výstražného signálu	-5	0,3	-1,5		
	Neznalost první pomoci při dopravní nehodě	-5	0,3	-1,5		
	Neabsolvování kurzů a školení z PO, OO a KŘ	-3	0,1	-0,3		
	Nejistota obyvatelstva v připravenosti na MU	-5	0,3	-1,5		
			<-1; -5>	Σ1		Σ-4,8
Příležitosti	Semináře a přednášky na připravenost při MU	2	0,1	0,2	-0,3	
	Začlenění tématu připravenosti na MU do výuky ve školách	5	0,4	2		
	Distribuce brožur s klíčovými informacemi občanům	4	0,3	1,2		
	Průběžné testování obyvatelstva	3	0,2	0,6		
		<1;5>	Σ1	Σ4		
Hrozby	Nezareagování na výstražný signál	-3	0,1	-0,3		
	Ohrožení vlastní bezpečnosti během první pomoci při dopravní nehodě	-5	0,4	-2		
	Špatný postup obyvatelstva při mimořádné události	-4	0,25	-1		
	Panika	-4	0,25	-1		
		<-1; -5>	Σ1	Σ-4,3		

Z analýzy vyplynuly pozitivní i negativní aspekty. Mezi pozitivní aspekty patří dobré rozmístění koncových prvků varování, znalost evakuačního zavazadla a jako pozitivní příležitost se osvědčila distribuce brožur s klíčovými informacemi. Naopak mezi negativní aspekty patří neznalost výstražného signálu, neznalost první pomoci při dopravní nehodě, nejistota obyvatelstva v připravenosti na MU a ohrožení vlastní bezpečnosti během první pomoci při dopravní nehodě.

Graf 21 – Grafická část SWOT analýzy (Vlastní, 2024)

Ve SWOT analýze byla odpočtena interní část (silné a slabé stránky) a externí část (příležitosti a hrozby), čímž vzniká konečná bilance. Tato bilance naznačuje strategické varianty, jako jsou ofenzivní, defenzivní, spojenečtví a únikové strategie.

Z analýzy vyplynula strategie úniku, která představuje zajištění připravenosti na mimořádné události pro obyvatele, včetně varování a informování obyvatel, které je nezbytné pro minimalizaci rizik a ochranu životů v případě mimořádných událostí.

10 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Základním kamenem úspěšného fungování obce jsou obyvatelé, kteří v ní žijí a pohybují se v ní. Jejich schopnosti a připravenost jsou klíčové nejen v každodenním životě, ale také v obdobích mimořádných událostí či krizových situací. Proto je nezbytné, aby připravenost obce na mimořádné události nezahrnovala pouze kolektivní opatření, ale soustředila se i na individuální informovanost a připravenost jednotlivých obyvatel.

Výsledky dotazníkového šetření a SWOT analýzy jasně ukazují, že mnoho respondentů pociťuje nedostatek znalostí potřebných k řádné přípravě na mimořádné události. Tento nedostatek je zvláště znepokojující, protože schopnost reagovat na mimořádné události je velmi důležité.

Jako preventivní opatření je vhodné uspořádat pravidelné dobrovolné semináře a přednášky zaměřené na téma „připravenost na mimořádné události“. Tyto akce by měly poskytnout občanům nejen informace o fungování a připravenosti jejich obce, ale také o praktických způsobech, jak se připravit na různé typy mimořádných událostí. Během těchto seminářů a přednášek by měli účastníci získat znalosti o možných hrozbách a rizicích, kterým může obec čelit, a naučit se základní dovednosti potřebné k přežití a zvládnutí těchto situací. To může zahrnovat například první pomoc, zásady bezpečné evakuace, či praktické tipy pro zásoby potravin a vody. Důležitou součástí těchto akcí by měla být i možnost diskuse a sdílení zkušeností mezi účastníky. Tímto způsobem mohou obyvatelé získat nejen teoretické znalosti, ale také praktické rady a doporučení od svých sousedů a odborníků. Celkově by takové semináře a přednášky mohly významně přispět ke zvýšení připravenosti obce jako celku, ale také k posílení schopností a sebejistoty jednotlivých občanů v případě mimořádných událostí.

Jedním z dalších návrhů k řešení této problematiky je začlenění tématu připravenosti na mimořádné události do výuky ve školách. I když koncepce ochrany obyvatelstva již tuto problematiku zahrnuje, je zřejmé, že realizace této koncepce je značně závislá na jednotlivých institucích, zejména na školách. Proto je navrženo, aby byla tato problematika více integrována do výuky ve školách, zejména do předmětů jako je občanská výchova, vlastivěda a tělesná výchova. V rámci těchto předmětů by mohlo docházet k praktickému nácviku zásad prevence a reakce na mimořádné události, což by významně zvýšilo schopnost studentů reagovat na nečekané mimořádné události. Dále je vhodné uspořádat více dnů otevřených

dveří ve spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému. Tyto akce by mohly být zaměřeny jak na školy, tak i na širokou veřejnost, a mohly by přispět k širší informovanosti o této důležité problematice. Během těchto akcí by mohli účastníci získat praktické dovednosti, informace o rizicích a hrozbách v jejich regionu a seznámit se s postupy a prostředky, které jsou k dispozici pro zvládnání mimořádných událostí. Zavedení těchto opatření by mohlo výrazně zlepšit připravenost obyvatelstva na mimořádné události a přispět k ochraně životů a majetku v těchto situacích. Je nezbytné, aby se tato problematika stala důležitou ve vzdělávání.

Pro zajištění alespoň minimální úrovně připravenosti na mimořádné události je možné distribuovat brožury s klíčovými informacemi občanům, jak se v těchto situacích zachovat. Tyto materiály by měly být k dispozici nejen online na webových stránkách města, ale také ve hmotné formě, aby byly dostupné i v případě výpadku internetu. Hlavním účelem brožury je poskytnout občanům snadno srozumitelné a přehledné informace o zásadních postupech a opatřeních v mimořádných situacích. Brožura by měla obsahovat důležité informace o různých typech mimořádných událostí. Zahrnuty by měly být i praktické rady a postupy pro zlepšení připravenosti, zachování bezpečí a minimalizaci rizik. Důraz by měl být kladen na snadnou srozumitelnost a přehlednost textu, aby byl materiál přístupný i pro osoby s nižší gramotností nebo jazykovými bariérami. Vizualizace, grafy a ilustrace mohou dále usnadnit porozumění a zapamatování informací. Distribuce brožur by měla být široce rozšířená v komunitě prostřednictvím různých kanálů, jako jsou veřejné budovy, knihovny, školy a místní obchody. Důležité je zajistit, aby byly tyto materiály dostupné a viditelné pro všechny vrstvy společnosti. Celkově by tato přístupná a přehledná informační příručka mohla významně přispět k lepší připravenosti občanů na mimořádné události a krizové situace, a tím zvýšit jejich schopnost reagovat efektivně a chránit sebe i své blízké.

ZÁVĚR

Závěrem této práce lze konstatovat, že připravenost obyvatelstva je jednou z nejdůležitějších součástí chodu jakéhokoliv města nebo obce. Případná nepřipravenost při probíhající mimořádné události, může mít fatální následky, jako jsou způsobit ztráty na životech, majetku, újmu na zdraví.

Na základě důkladného průzkumu a analýzy bylo dosaženo naplnění všech stanovených cílů této práce.

V teoretické části bylo hlavním cílem charakterizovat právní rámec, který se vztahuje k vybrané tematice a zároveň se těmito zákony a vyhláškami řídí i obec Čáslav. Dalším cílem teoretické části bylo definovat nejdůležitější pojmy z oblasti ochrany obyvatelstva, což přispívá ke zlepšení porozumění problematice. K vytvoření teoretické části byla využita metoda rešerše, která umožnila podrobněji prozkoumat jednotlivé kapitoly a podkapitoly.

Cílem praktické části bylo analyzovat současný stav připravenosti obyvatelstva v obci Čáslav. K dosažení tohoto cíle byly využity metody komparace, dotazníkového šetření a SWOT analýzy. Komparativní analýza umožnila porovnat počet mimořádných událostí ve vybrané obci, pomocí hasičských ročenek, za posledních deset let. Dotazníkové šetření pak přineslo přímou zpětnou vazbu od obyvatel a identifikovalo jejich znalosti v souvislosti s připraveností na mimořádné události. SWOT analýza následně pomohla identifikovat silné stránky, slabiny, příležitosti a hrozby současného stavu připravenosti obyvatelstva v obci Čáslav.

Výsledky analýzy jsou velmi znepokojující a mělo by se lépe zapracovat na zlepšení. Z šetření lze zjistit, že největším problémem je, že 55 % dotazovaných, si vůbec není jisto jak při mimořádných událostech a krizových situacích se mají chovat. Jako možnost ke zlepšení mohou posloužit opatření z této práce, která byla vytvořena na základě zjištěných poznatků z dotazníkového šetření a SWOT analýzy. Je zřejmé, že efektivní příprava a plánování jsou zásadní pro minimalizaci rizik a škod v případě mimořádných událostí. Je třeba věnovat pozornost jak preventivním opatřením, tak i reakčním mechanismům, aby bylo možné dostatečně reagovat v případě mimořádné události.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BLAŽEK, Jiří, 2014. Historie a současnost civilní obrany, civilní ochrany a ochrany obyvatelstva. Online. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/public-Course?id=61&head=132&subhead=340>.

ČÁSLAV, 2011. Vyhláška č. 3/2011 požární řád města Čáslav. In: Docplayer [online]. © 2024. Dostupné z: <https://docplayer.cz/25290367-Vyhlaska-c-3-2011-pozarni-rad-mesta.html>

ČERMÁK, Jakub, 2021. Záchranné a likvidační práce v objektech s vysokou koncentrací osob při mimořádné události. Online, Bakalářská práce, vedoucí Ing. Josef Navrátil, CSc. Praha: AMBIS vysoká škola. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/ge2d4/Jakub_Cermak_BP-final.pdf.

ČESKO, 1993. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústavní zákon České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.za-konypro-lidi.cz/cs/1998-110>.

ČESKO, 2000a. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

ČESKO, 2000b. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

ČESKO, 2000c. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>.

ČESKO, 2001a. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.za-konyprolidi.cz/cs/2001-254>.

ČESKO, 2001b. Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO, 2001c. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

ČESKO, 2008. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonypro-lidi.cz/cs/2008-273>.

ČESKO, 2011. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.za-konypro-lidi.cz/cs/2011-374>.

ČESKO, 2015a. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonypro-lidi.cz/cs/2015-320>.

ČESKO, 2015b. Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonypro-lidi.cz/cs/2015-224>.

ČESKO, 2015c. Vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-226>

DVOŘÁK, Ondřej, 2010. Sníh komplikoval život, lidé čekali na autobusy až hodinu. Online. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy_region/silnicari-ceka-boj-s-privaly-snehu-jsou-pry-pripra.html.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, ©2024. Jednotky PO. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

GOOGLE MAPS, 2023. Úsek častých dopravních nehod v Čáslavi. Online. In: Mapy.cz. Dostupné z: https://www.google.com/maps/@49.9108963,15.3907938,15z/data=!5m1!1e1?sa=X&ved=2ahU-KEwi03fjvqv6CAxWT9LsIHVp_A8EQ4uIBegQIDhAA.

HADDOW, George D., Jane A. BULLOCK a Damon P. COPPOLA. Introduction to emergency management.7. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. ISBN 978-0-12-817139-4.

HASIČI DOMAŽLICE, © 2014. Požár – definice, rozdělení, pásma, fáze hoření. Online. Dostupné z: <https://www.hasicido.cz/faq/pozar-definice-rozdeleni-pasma-faze-horeni/>.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, © 2023. Varování obyvatelstva v České republice. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE, © 2023. Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR STŘEDOČESKÉHO KRAJE, 2023. Likvidace požáru čáslavské skládky. Online. Dostupné z: <https://kutnohorsky.denik.cz/galerie/pozar-skladky-caslav-hasici-zssah.html?back=390781296-5917-24&photo=7>.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR STŘEDOČESKÉHO KRAJE, 2023. Složky IZS z Kutnohorska procvičovaly společné postupy po výbuchu varny drog. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/slozky-izs-z-kutnohorska-procvicovaly-spolecne-postupy-po-vybuchu-varny-drog.aspx>.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ÚSTECKÉHO KRAJE, © 2023. Vybrané pojmy z oblasti civilní ochrany. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vybrane-pojmy-z-oblasti-civilni-ochrany.aspx>.

HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al. Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.

HZS STŘEDOČESKÉHO KRAJE, 2023. Havárie osobního automobilu. Online. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100064905901283/search/?q=%C4%8D%C3%A1slav>.

HZS STŘEDOČESKÉHO KRAJE, 2023. Požár skládky. Online. Dostupné z: https://www.facebook.com/HzsStredoceskehoKraje/posts/pfbid02j5kStf68Ln-jQxcfE4KXnJrba7163zkWprMTn63VjceCjooFAzECdsARdzoPi4qTEI?ref=embed_post.

INSTITUT OCHRANY OBYVATELSTVA, © 2023. Mezinárodní den Civilní ochrany. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/mezinarodni-den-civilni-ochrany.aspx>.

JUKL, Marek, 2020. Ženevské úmluvy, obyčeje a zásady humanitárního práva. Online. Praha: Český červený kříž. ISBN 978-80-87729-31-1. Dostupné z: <https://www.cervenynykriz.eu/files/files/cz/edicehnuti/Konvence20.pdf>.

KLINKÁČEK, Lukáš, 2018. Varovný systém. Čáslavské noviny. Roč. 3, č. 9, s. 1.

LABRULEZ S.R.O., ©2024. Hasičský záchranný sbor České republiky. Online. Dostupné z: <https://gcms.cz/companies/13>.

LEBDUŠKOVÁ, Zuzana, 2017. Povodně v srpnu 2010. Online. In: Kutnohorský deník. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/galerie/kh_povodne_2010.html?back=4103951087-1074-24&photo=2.

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY, © 2024. Systém hospodářských opatření pro krizové stavy. Online. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/hospodarska-opatreni-pro-krizove-stavy>.

MAPY.CZ, 2023. Lokalizace města Čáslav. Online. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?source=muni&id=3783&ds=1&x=15.3944548&y=49.9190580&z=12>.

MEUCASLAV.CZ, ©2023. Město Čáslav. Online. Dostupné z: <https://www.meucaslav.cz/radnice/mesto/>.

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. Taktické cvičení požární ochrany. Online. Dostupné z: <https://www.army.cz/scripts/modules/diary/action.php?id=6592>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, © 2024. Ochrana obyvatelstva. Online. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/ochrana-obyvatelstva>.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. Povodeň. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/povoden.aspx>.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. Zdravotnická záchranná služba. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/zdravotnicka-zachranna-sluzba-3/>.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2015. Statistická ročenka 2014. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2016. Statistická ročenka 2015. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2017. Statistická ročenka 2016. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2018. Statistická ročenka 2017. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2019. Statistická ročenka 2018. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2020. Statistická ročenka 2019. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2021. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oob-2025-2030-pdf.aspx>.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2021. Statistická ročenka 2020. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2022. Statistická ročenka 2021. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2023. Statistická ročenka 2022. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2024. Statistická ročenka 2023. Praha.

NAMUGENYI, NIMMAGADDA, REINERS, Christine, Shastri L, Torsten, 2019. Design of a SWOT Analysis Model and its Evaluation in Diverse Digital Business Ecosystem Contexts. Online. Dostupné z: <https://demo.dspacedirect.org/server/api/core/bitstreams/c5fcc52d-13fe-4a94-ae78-24f2a820a312/content>.

NEŠPOR, Zdeněk, 2017. Šetření dotazníkové. Online. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9.

PERŮTKOVÁ, Ivana, 2020. Mezinárodní rozeznávací znaky. Online. Dostupné z: <https://www.cervenkykriz.eu/files/files/cz/edicehnuti/Konvence20.pdf>.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. Dopravní nehoda. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-dopravni-nehoda.aspx>.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. Policie České republiky. 2. vydání. Praha: Policie České republiky. ISBN 978-80-270-0664-9.

Povodňový plán města Čáslav, 2018. Online. Dostupné z: https://stredo-cesky.dppcr.cz/web_534005/.

SARSBY, Alan, 2016. Swot analysis. Online. Leadership library. ISBN 978-0-9932504-2-2. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=Yrp3DQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=swot+analysis&ots=OEke0vC0-D&sig=3alspltQt0Nwln1SQJUkeBtNM24&redir_esc=y#v=one-page&q=swot%20analysis&f=false.

VANĚK, Martin, 2010. Páteční sněhová kalamita na Kutnohorsku. Online. Dostupné z: https://kutnohorsky.denik.cz/galerie/kh_caslav_snih.html?back=4276845843-1074-24&photo=13.

VILÁŠEK, Josef; FIALA, Miloš a VONDRÁŠEK, David, 2014. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.

VODOHOSPODÁŘSKÁ SPOLEČNOST VRCHLICE – MALEČ, A.S., © 2015. Nátok neznámé látky ropného původu na ČOV Čáslav. Online. Dostupné z: <https://vhskh.cz/natok-nezname-latky-ropneho-puvodu-na-cov-caslav/>.

ZÁCHRANNÝ KRUH, © 2024. Sesuvy půdy, laviny. Online. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/mimoradne-udalosti/zemetreseni-sesuvy-pudy-laviny/sesuvy-pudy.html>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
GŘ	Generální ředitelství
HOPKS	Hospodářské opatření pro krizové stavy
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IOO	Institut ochrany obyvatelstva
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
KVP	Koncové prvky varování
MV	Ministerstvo vnitra
PČR	Policie České republiky
PO	Požární ochrana
PZZS	Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
TUPO	Technický ústav požární ochrany
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Mezinárodní rozeznávací znaky (Perůtková, 2020).....	14
Obrázek 2 – Znak ochrany obyvatelstva (Institut ochrany obyvatelstva, © 2023)	18
Obrázek 3 – Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (Vlastní, 2024)	19
Obrázek 4 – Vývoj ochrany obyvatelstva (Vlastní, 2024).....	20
Obrázek 5 – Lokalizace obce Čáslav (Mapy.cz, 2023)	34
Obrázek 6 – Organizační struktura krizového štábu v obci Čáslav (Vlastní, 2023).....	36
Obrázek 7 – Likvidace požáru čáslavské skládky (Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje, 2023)	44
Obrázek 8 – Taktické cvičení v Čáslavi 2023 (Svoboda, 2023).....	46
Obrázek 9 – Rozmístění koncových prvků varování v Čáslavi (Městský Úřad Čáslav, 2024)	47
Obrázek 10 – SWOT analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb (Vlastní, 2024)	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO (Vlastní, 2024)	24
Tabulka 2 – Třídy požárů (Vlastní, 2024)	29
Tabulka 3 – Přehled mimořádných událostí v obci Čáslav mezi lety 2014 až 2023 (Statistická ročenka 2015–2024, MV – GŘ – HZS ČR).....	42
Tabulka 4 – Tabulka hodnocení ke SWOT analýze (Vlastní, 2024)	64

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Otázka číslo 1 (Vlastní, 2024)	50
Graf 2 – Otázka číslo 2 (Vlastní, 2024)	51
Graf 3 – Otázka číslo 3 (Vlastní, 2024)	51
Graf 4 – Otázka číslo 4 (Vlastní, 2024)	52
Graf 5 – Otázka číslo 5 (Vlastní, 2024)	53
Graf 6 – Otázka číslo 6 (Vlastní, 2024)	53
Graf 7 – Otázka číslo 7 (Vlastní, 2024)	54
Graf 8 – Otázka číslo 8 (Vlastní, 2024)	54
Graf 9 – Otázka číslo 9 (Vlastní, 2024)	55
Graf 10 – Otázka číslo 10 (Vlastní, 2024)	55
Graf 11 – Otázka číslo 11 (Vlastní, 2024)	56
Graf 12 – Otázka číslo 12 (Vlastní, 2024)	56
Graf 13 – Otázka číslo 13 (Vlastní, 2024)	57
Graf 14 – Otázka číslo 14 (Vlastní, 2024)	58
Graf 15 – Otázka číslo 15 (Vlastní, 2024)	59
Graf 16 – Otázka číslo 16 (Vlastní, 2024)	59
Graf 17 – Otázka číslo 17 (Vlastní, 2024)	60
Graf 18 – Otázka číslo 18 (Vlastní, 2024)	61
Graf 19 – Otázka číslo 19 (Vlastní, 2024)	61
Graf 20 – Otázka číslo 20 (Vlastní, 2024)	62
Graf 21 – Grafická část SWOT analýzy (Vlastní, 2024)	65

